

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. JUNIUS 12.
VIII. évfolyam, 153. szám

Hétfő

Prágában kormányválsággal fenyegetett a kladnói incidensek kiélesedése

Nincs szó semmiféle újabb közvetítő akciónál Német- és Lengyelország között — Nagy érdeklődés kíséri Strang angol megbízott moszkvai útját — A német tüzéség új hadiutkait — Jugoszlávia állítólag ki akar lépni a Népszövetségből — Daladier nagyjelentőségű beszéde a Joffre emlékmű leleplezésénél

A nemzetközi érdeklődés középpontjában a kladnói események állnak. A német hatóságok rendkívül szigorú intézkedéseket foganatosítanak egyrészt abból a célból, hogy a tettest elfogják, másrészt, hogy a jövőre nézve példát mutassanak. A cseh lakosság körében nagy az izgalom, mert attól tartanak, hogy újabb retorziós intézkedéseket ognak még alkalmazni. A lengyel sajtó a danzigi eseményekre hívja fel a világ figyelmét és közli, hogy az utóbbi időben nagyobb német csoportok érkeztek a kikötőbe. Ezek állítólagos sportolók, de erős a gyanu, hogy valamilyen német rohamosztagosok köteleikbe tartóznak. VI. György angol uralkodó Newyorkba érkezett és ott ünnepélyes fogadtatásban részesült. Ciano gróf diszvacsorát adott a Rómában időző spanyol belügyminiszter tiszteletére, akivel állítólag a katonai megegyezési tárgyalásokat már be is fejezte. Erre vall az is, hogy Göring marsall Németországban már be is mutatta a spanyol tábornokoknak a Harmadik Birodalom eddig titokban tartott tüzéségi ujdonságait. Nagy érdeklődés kíséri Strang angol megbízott moszkvai útját, amelyre vonatkozólag különbözők a feltevések.

Részletes beszámoló a következő:

A KLADNÓI HELYZET

(PRÁGA.) (Rador.) A német hatóságok mindent elkövetnek Kneist rendőrtiszt gyilkosságának kézrekerítésére. Az ügygel kapcsolatosan eddig több, mint 150 embert tartóztattak le, közöttük a Ceske Slovo főszerkesztőjét, Benes elnök bizalmas hívét, ügyvédek, orvosokat és közgazdászokat. Megindultak a sorozatos házkutatások, amelyek főleg a nemzeti egységpárt helyiségeiben zajlottak le. A lakosság körében nagy az aggodalom, mert közeledik a németek által adott utolsó határidő, amely alatt a tetteseket kézre kell keríteni, különben újabb retorziók következnek. Azt a helyet, ahol az altisztet meggyilkolták virágkoszorú jelzi és azt állandóan két katona őrzi. A katonák kötelezik a járókelőket arra, hogy kalapjukat levéve tisztelegjenek a tett színhelyén fekvő hatalmas koszorú előtt. Ennek a parancsnak meg nem tartása miatt számos incidens történt. A kladnói német kerületi biztos 500 ezer csehkrona bírságot róttak ki Kladnóra azzal a kötelezettséggel, hogy annak 80 százalékát a zsidók és 20 százalékát pedig Benes volt államelnök hívei kötelesek kifizetni. Azok a munkások és polgárok, akik nem szimpatizáltak Benes elnök politikájával, a fizetés től mentesülnek. Felemelték 100 ezer csehkronáról 150 ezerre a „vérdíjat” is és remélik, hogy ez az összeg a tett kiderítését elő fogja segíteni. Kladnó külső kerületeiben tegnap több helyen incidensek játszódtak le. Az

egyik vendéglőben cseh munkások csehdalokat énekeltek, mire a német karhatalom a vendéglőt bezáratta és a parancsnokság elrendelte a teljes szesztilalmat. A Havas távirati iroda jelentése szerint Kneist altiszt temetésénél is incidens történt. Egy cseh autóvezető ugyanis nem emelte meg kalapját a holttestet vivő kocsit előtt, mire a jelenlévő németek az autóvezetőt erőszakkal leszállították kocsijáról, letartóztatták, a gépét pedig lefoglalták. Az is nagy feltűnést keltett, hogy a temetésen mintegy 500 német vett részt, míg a város 20 ezer cseh lakosából egyetlen egy sem. Újabb jelentések szerint a külvárosokban több helyen revolverlövéseket hallottak, amely nyugtalanítás külső jele. Ugyanakkor Berlinből jelentik, hogy a német sajtó értesülése szerint újabb intézkedések készülnek a cseh- és morvaországi németiség biztonságának hatékony védelmére.

A meggyilkolt Kneist temetése tegnap ment végbe. A helyzet a gyilkosság miatt Kladnóban erősen kiélesedett. A vizsgálat megállapítása szerint Kladnóban hetek óta földalatti szervezkedés folyt. A német hatóságok a legszigorúbb intézkedéseket alkalmazzák és az eseményekből kifolyólag számolni lehet

het azzal, hogy a prágai kormány részleges átszervezésen megy át, vagy teljes kormányválság következik be. A legújabb híradások szerint Elias tábornok miniszterelnök megjelent Frank államtitkárnál és legmélyebb sajnálkozását fejezte ki a kladnói bűntény miatt, kijelentve, hogy minden lehető megtesznek a tettesek kézrekerítésére és megbüntetésére. Elias miniszterelnök kijelentése után a helyzet lényegesen enyhült, mert a német protektorátusi vezetés egyelőre nem szándékozik a megtörtént intézkedéseket újakkal fokozni és szigorítani legalább is egyelőre, mert a megtett intézkedések elégségesnek látszanak.

NÉMET RENDSZABÁLYOK

(PRÁGA.) (Rador.) A Havas iroda közlése szerint a német hatóságok tudomására hozták a Prágában tartózkodó külföldi újságíróknak, hogy az aktuális politikai eseményekre vonatkozóan tilos más híradásokat közölniük, mint amit a DNB sajtóügynökség közöl.

LENGYEL PROPAGANDA

(VARSÓ.) (Rador.) A kattowici lengyel rádióadóállomás a kormány rendelkezése folytán a jövő héttől kezdődőleg állandóan fog adni cseh és szlovák nyelvű híradásokat.

Valami készül Danzig körül

(VARSÓ.) (Rador.) A lengyel sajtó szerint Danzigba szakadatlanul érkeznek a német csapatok, amelyek bár sportruhába öltözöttek, mégis a német rohamosztagosok tagjai. Tegnap újabb 6000 főnyi csoport érkezett, amely tiszteleg a Danzigban tartózkodó német rohamosztagos főnök Lutza, továbbá Greiser szenátusi elnök és Rastler danzigi nemzeti szocialista csoportvezető előtt. A lengyel lapok szerint ezek aggasztó tünetek, mert feltételezik politikai célzatuk van.

VITA DANZIGBAN

(VARSÓ.) (Rador.) A danzigi lengyel főbiztos ma küldte el válaszát a szenátus elnökének arra a jegyzékre, amelyben a szabadállamban lévő lengyel vámfelügyelők számának és jogkörének csökkentését kívánta. A lengyel főbiztos elutasítja a szenátus kívánságát, kijelentve, hogy ez az elutasító válasz a Lengyelország részéről olyan írott szerződésben és egyezményben biztosított jogokon alapul, amelyek ma is érvényben vannak. Ugyanakkor kijelenti, hogy Danzig a lengyel vámterület részét alkotja és éppen ezért ő, mint főbiztos utasítást is adott a vámfelügyelőknek, hogy folytassák hivatásuk gyakorlását ugyanugy, mint ahogy azt husz éven át tették.

BERLIN CÁFOL

(BERLIN.) (Rador.) Illetékes helyről határozottan cáfolják azokat az alap-

nélküli híreket, amelyek egyes külföldi lapok bizonyos közvetítő akciónál beszélnek, amely Németország és Lengyelország között történnék a danzigi kérdésben. Ezek a híradások csak a képzelet szülöttei.

STRANG MOSZKVAI KÜLDETÉSE

(LONDON.) (Rador.) Az angol kormány megbízottjának, Strangnak moszkvai útja tovább is az érdeklődés középpontjában áll. Beavatottak szerint Strang két megoldást visz magával és pedig egy francia és egy angol kormány által megszerkesztettet. Ezek szerint a Balti-államok biztonságát vagy úgy szavatolják, hogy kölcsönös segélynyújtási egyezményeket kötnek velük, vagy pedig oly formában, hogy elismerjék teljes semlegességüket, de csak abban az esetben, ha ezt a többi európai államok is elfogadják. A News Chronicle Kingsley volt moszkvai angol nagykövet nyilatkozatával kapcsolatban aggodalmaskodik a szerződést illetően. Azt írja ugyanis, hogy Chamberlain a pünkösdi szünidőt Kingsley birtokán töltötte és ha ő azt mondja, hogy Angliának nagyon kevés haszna lesz a Moszkvával való szorosabb összeköttetésből, akkor ez most már tulajdonképpen a Chamberlain véleménye is.

A PARISI NÉMET NAGYKÖVET NYILATKOZATA

(LILLE.) (Rador.) Welczek párizsi német nagykövet tegnap megnyitotta a „Társadalmi fejlődés” kiállításának német csarnokát és ebből az alkalomból beszédet mondott. Hangzottatta, hogy a békét a nemzetek egymáshoz való közeledése segíti a legjobban elő és ezért az ifyonszerű kiállításokat szaporítani kell.

GÖRING LAPJA HALAPAZ BESZÉDERŐL

(BERLIN.) Göring lapja, az Essener National Zeitung Halftag angol külügyminiszter legutóbbi beszédével kapcsolatosan megállapítja, hogy azt komoly mérlegelés tárgyává kell tenni. Elsőben történik meg az, hogy Anglia békehajlandóságát hangoztatja ilyen formában. A szavaknak azonban nincs elég meggyőző erejük. Ha Anglia jóváteszi a versaillesi békeszerződés bizonyos rendelkezéseit Danzigra és a korridorra vonatkozólag és ha visszaadja a német gyarmatokat, akkor Anglia békepolitikája valóságga lehet és megszűnik a német részről hangoztatott gazdasági életter kérdése is. Halftagának azonban elsősorban az elvett német gyarmatok visszaadását kell lehetővé tennie.

A Deutsche Diplomatische Zeitung szerint viszont Halftag kijelentései nem újak és azoknak megfelelő tények hiányában nem lehet talsok jelentőséget tulajdonítani.

A német sajtó egyébként megjegyzi, hogy Franciaországban élénk diplomáciai tevékenység folyik a Moszkvának teendő újabb ajánlatok tekintetében.

PÁL RÉGENSHERCEG HAZAÉRKEZETT

(BELGRÁD.) Pál régensherceg tegnap délelőtti fél 10 órakor Belgrádba érkezett. Az államason II. Péter király, a régensnádcs és a kormány tagjai, valamint a társadalmi és katonai előkelőségek nagy csoportja fogadták. A régensherceg II. Péter királlyal együtt elhaladt a felállított díszszázad előtt, azután palotájába hajtatott.

A berlini látogatással kapcsolatban egyes külföldi lapok tudni vélik, hogy a Harmadik Birodalom diplomatai rávették Jugoszláviát arra, hogy lépjen ki a Népszövetségből, írja alá az antikommitern egyezményt, amelyet egy jugoszláv-magyar rendezés és jugoszláv-magyar szövetségi szerződés előz meg. A hírt mindenesetre fentartással kell közölni.

VI. GYÖRGY NEWYORKBAN

(NEWYORK.) VI. György angol király, Erzsébet királyné és kíséretük tegnap reggel Newyorkba érkeztek, ahol ünnepélyes fogadtatásban vett részt. A pályaudvaron és a bevonulás utvonalaiban mintegy kétfélmillió ember várta a brit uralkodópárt, akinek megérkezéséről a rádió-leadóállomások is közöltek részletjelentéseket, a filmfelvétel gyarak pedig felvételeket készítettek. Ezeket a képeket azonban előhívni nem lehetett, mert a filmszak munkások ugyancsak váratlanul sztrájkba léptek.

Newyorkba érkezett egyébként Roosevelt elnök és felesége is, akik a Hyde parki villájukban látják a brit uralkodópárt vendégül.

IREK TÜNTETÉSE NEW-YORKBAN

(NEWYORK.) A német híreket közvetítő newyorki „Információ” szerint a Manhattan negyedben pénteken este az irek tüntetést rendezték az angol uralkodó látogatásával kapcsolatosan. A tüntetést a rendőrség közbelépése gyorsan szétoszlatta. Majd a rendőrség házkutatásokat tartott az ir szervezeteknél és az ismertebb irek lakásán.

DALADIER BESZÉDE

(PÁRIS.) Szombaton délután leplezték Joffre tábornok lovas szobrát. Daladier miniszterelnök mondott itt nagy beszédet hangsúlyozva a francia nép örök mély háláját Joffre iránt. Megemlékezett a marnai csatáról, Belgiumról, az angol és orosz segítségről. Kijelentette, hogy a marnai győzelem az emberi civilizáció győzelme és megvédése volt. A francia népek kötelessége Joffre kitartását és lelki erejét urrá tenni a saját lelken. Ma is sürgős feladatok várnak Franciaországra, melynek fel kell készülnie minden eshetőséggel a jövőre.

ERÉLYES ANGOL CÁFOLAT

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas hírszolgálati iroda közli, hogy az angol kormány erélyesen cáfolja azt a hírt, amely szerint az angol haderő Jemen elleni erőszakos fellépését készítené elő. A cáfolat megjegyzi, hogy a tudósító német lapok állítása minden alapot nélkülöz.

KAVARODÁS AZ ENGEDMÉNYES TERÜLETEK KÖRÜL

(SANGHAL.) (Rador.) A japán kormány hivatalosan közölte, hogy a japán ellenes terrorcselekmények sorozatos megismétlődése miatt szoros zár alá veszi a tientsini angol és francia egyezményes területeket. Az eseménnyel kapcsolatban a félhivatalos Nisi-Nisi közli, hogy Japán nem fogadhatja el a koncessziós területekre vonatkozó angol-francia álláspontot és azért kénytelen szigorított rendszabályokat életbe léptetni a további japánellenes propaganda hatékony megszüntetésére.

STANLEY LORD FELESÉGE TANULMÁNYUTON

(LONDON.) Lord Stanley kereskedelmi miniszter felesége hosszabb közép-európai tanulmányutra indult, amelyre az angol társadalomtudományi intézet küldte ki. Lady Stanley utazása során hosszabb időt fog eltölteni Jugoszláviában és Magyarországon is.

DISZVACSORA RÓMÁBAN

(RÓMA.) Ciano gróf olasz külügyminiszter az olasz fővárosban időző spanyol belügyminiszter és spanyol katonai delegáció tiszteletére diszvacsorát adott, amelyen megjelentek az antikommintern-államok követői is. A diszvacsorát megelőzőleg hosszas tanácskozás folyt le az olasz és a spanyol állam férfiak között, amelyek beavatottak szert az Olaszország és Spanyolország között megkötendő katonai szerződésekről szólnak. Ugyanezek a körök jelzik, hogy a szerződés aláírására Ciano madridi utja alkalmával kerül sor.

SPANYOL TÁBORNOKOK GÖRINGNÉL

(BERLIN.) A Németországban tartózkodó Queipo de Llano, Jague, Solchaga, Garcia Velino és Martinez tábornokok Göring marsall meghívására résztvettek a juttemburgi katonai tábor tüzérségi gyakorlatain. Ebből az alkalomból bemutatták a vendégeknél a német hadsereg legújabb önműködő célzókészülékkel ellátott ágyúit, amelyeknek lövedéke a becsapódáskor fényrel és hanggal jelzi az elenséges állásokon a találat helyét. A spanyol vendégeket igen meglepte ez az új rendszerű felszerelés, amely különben a német hadsereg hadititka.

HAZATÉRŐBEN A SPANYOL MENEKÜLTEK

(PÁRIS.) Bonnet külügyminiszter a szenátusi külügyi vita alkalmával közölte, hogy a francia kormány mindent elkövet a spanyol menekültek hazatérésének meggyorsítása ügyében. Ennek köszönhető, hogy a mintegy 500

ezer menekült közül most már mintegy 220 ezer visszakérült Spanyolországba. Remény van arra, mondotta, hogy még a hátralévő 280 ezer ember is rövid időn belül elhagyja Franciaország területét.

A BOMBAYI ÉRTEKEZLET

(BOMBAY.) (Rador.) A városban tegnap értekezletre ült össze 40 indiai állam uralkodója, vagy fejedelme. Az értekezlet végén a résztvevők nyilvánosságra hozták álláspontjukat India föderációs berendezkedési tervére vonatkozóan.

OLASZORSZÁG TENGERI HADEREJE

(RÓMA.) (Rador.) A lapok híradása szerint Olaszország tengeri hadereje állandóan növekedben van. 1942-ig a tengerészet hadereje még a következő

A francia sajtó Romániáról

(PÁRIS.) (Rador.) A francia lapok nagy cikkeket írnak a romániai restauráció 9. évfordulójáról. A Journal azt írja, hogy 9 évvel ezelőtt foglalta el trónját II. Károly király. Öfelsege és a lezajlott 9 év alatt az uralkodó teljesítette népének összes hozzáfűzött várankozásait. A tekintély elvének helyreállításával a román uralkodó nyugalmat és boldogulást teremtett az országban. Az idei 9. évforduló alkalmával az ország azt a nemzeti belső forradalmat és megújulást ünnepelte, melyet az uralkodó akart és teljesített. Franciaország számára öröm látni az erős és egységes Romániát teljes előhaladásában a nagy uralkodó irányítása alatt.

SZLOVÁKIAI HIREK

(POZSONY.) A Vatikán hozzájárult ahhoz, hogy a szlovák kormány Sidor volt miniszterelnököt nevezze ki vatikáni követének. Ugyanakkor jelentik, hogy Ríttér volt prágai apostoli nuncius hasonló minőségben Pozsonyba neveztek ki.

TESTEDZÉS

Lemond a magyar szövetségi kapitány. Budapestről jelentik: A magyar válogatott labdarugócsapat sorozatos kudarcai miatt dr. Dietz Károly szövetségi kapitány elkesztetlenedett és elhatározta, hogy az MLSZ legközelebbi ülésén bejelenti lemondását. A kapitány abban látja a magyar válogatott kudarcainak okát, hogy a játékosok nem fogadják meg előírásait, ami azután a csapat vereségét idézte elő.

Jules Rimet, a FIFA elnöke Bukarestben. Bukarestből jelentik: Marinescu tábornok, a román labdarugószövetség elnökének meghívására tegnap Bukarestbe érkezett Jules Rimet, a nemzetközi labdarugószövetség elnöke.

Áthelyezések. A belügyminisztérium intézkedésére Szinjára helyezték át Bazavan Constantint, a rokonszenves kolozsvári rendőrtisztviselőt. A kiváló képességű bűnügyi fogalmazó másfél évvel ezelőtt került Bukarestből a kolozsvári rendőrségre, ahol odaadó munkájával és kiváló tevékenységével hamar elnyerte feletteseinek bizalmát. A megnyerő fellépésű és talpig urimodoru rendőrtisztviselő távozása érzékeny vesztesége a kolozsvári rendőrségnek.

A portugál ifjúsági vezér Németországban. Berlinből jelentik: A portugál ifjúsági vezér Robre Guetes hosszabb magántartózkodásra a Harmadik Birodalomba érkezett.

A diakonisszák avatási ünnepsége. Ma délelőtt 10 órakor lesz a belvárosi református templomban öt diakonissza testvér felszentelése, amelyet a diakonisszák otthonában további avató ünnepség és gazdag program követ.

Uj légi járat Bucuresti és Páris között. Bukarestből jelentik: Az Air France légitársaság június 12-én nyitja meg a Bukarest—Páris közötti új légi járatot. A baneasai repülőtérrel 1 Bloch 220 típusú gép fog Párisba közlekedni.

hajóegységekkel fog növekedni: 8 nagyobb és 34 kisebb cirkáló, 156 torpedó és torpedó vadászhajó, továbbá 120 tengeralattjáró gőzös.

A SZERB—HORVÁT HELYZET

(ZÁGRÁB.) Macsek lapja, a „Hrvatski Dennik” Sztojadinovics volt miniszterelnök akcióival foglalkozik. Megállapítja, hogy Sztojadinovics csak rövid idejűnek vélte helyéről való távozását és most a horvát—szerb kérdés miatt aggodalmaskodik. Sztojadinovics attól fél, hogy a horvátok túlságosan meg erősödhetnek a szerbek rovására. Ezért Belgrádban és Zágrábban egyaránt nagy érdeklődéssel kísérik a legközelebbi napokban lezajló zétai bánsági választásokat Cetinje székhellyel, ahol eddig Sztojadinovics pártja volt többségben. A kormány azonban itt is akarja buktatni Sztojadinovicsokat.

A BARCELONAI NAGY PER

(BARCELONA.) A hadbíróság hétfőn kezdi tárgyalni Laurenz Cik cseh építész és társainak bűnperét. Laurenz Cik a köztársasági uralom idején Barcelonában az orosz GPU-szervezet mintájára működő spanyol vörös terrorista hivatalt létesített, amely sok terrorcselekményt követett el. A nagyszabású bűnper tárgyalását számos szereplőjére való tekintettel is nagy érdeklődés előzi meg.

EGYSÉGBE TÖMÖRÜLNEK A MAGYARORSZÁGI NYILAS KERESZTSEK

(BUDAPEST.) A Pesti Újság jelentése szerint a Hubai vezetése alatti nyilaspárt, Pálffy Fidéi pártja és a Meskó vezetése alatti magyar nemzeti szocialista párt elhatározta, hogy parlamenti munkájukban egységes vezetés és célkitűzés alapján fognak dolgozni. Így együttesen 39 nyilas képviselő alkotna egységes szélső jobboldali tömböt.

Szürketaxi—Phöbus 3:2. Budapestről jelentik: Szombaton délután folyt le a két csapat bajnoki mérkőzése, amelyet nagy közönség látott a Taxisok nyertek meg.

Közvetíti a bukaresti rádió az olasz—román labdarugómérkőzést. A bukaresti rádió vasárnap délután 6 órakor helyszíni közvetítést ad az olasz—román labdarugómérkőzésről. A mérkőzés iránt egyébként Bukarestben óriási érdeklődés nyilvánul meg. Az összes jegyeket elővételben eladták s most már csak zúfgorgalomban lehet jegyeket kapni ötszörös feláron.

Románia—Törökország 3:0 (1:0.) Bukarestből jelentik: A két ország vasutas válogatottjainak küzdelméből a román csapat került ki győztesként.

Ötven lej fizetésemelést kaptak a kolozsvári pincérek. Tegnap este létrejött az egyezés a kolozsvári pincérek bérharca ügyében. A munkaügyi felügyelőségen lefolyt egyeztető tárgyaláson a kávéház és bártulajdonosok kötelezték magukat arra, hogy a munkások heti bérét ötven lejjel felemelik. Minthogy a munkások megbízottai a bérjavítást elfogadták, a szakmában nem kerül sor sztrájkra. A vendégloiparban foglalkoztatott munkások bérharcaiban, mint már előre jelentettük, döntőbíróság határoz.

Robbanás. Londonból jelentik: A midlandi vasúttársaság igazgatósági épülete előtt egy bomba robbant, amely szerencsére senkiben sem tett kárt.

Robbanás a bányában: hat halott. Liegeből jelentik: A Benoit-völgyi szénbányában robbanás történt, amely hat áldozatot követelt.

Világkörüli repülés. Washingtonból jelentik: A Pan American Airways repülőtársaság világkörüli repülésre jegyeket árusít. Az ut fontosabb állomásai: a honolului Midway, Wake, Guan, Manila, Hongkong, Bangkok, Karachi, Basra, Alexandria, Braccians, London és Newyork. Az utat az utas tervszerint 14 nap alatt teszi meg.

A román határ közelében loptak el a veszedelmes rablókat

(BUDAPEST.) Két nappal ezelőtt a Garay-uca egyik házában két ismeretlen férfi vakmerő módon leütötte, majd összekötözte özvegy Szécsi Józsefét, akit azután mindenértől kiraboltak és a lakást minden értékű tárgyától kifosztották. A rendőrség erélyes nyomozást indított az ügyben és szombaton a tetteseket a Lőkősháza melletti román határon, abban a pillanatban sikerült elfogni, amikor éppen át akartak szökni a határon. A tetteseket Tajti Istvánt és Nagy Ferencet Budapestre szállítják és ott történik meg a kihallgatásuk.

Betörők lapját leplezték le Varsóban. Varsóból jelentik: A varsói rendőrség névtelen feljelentés alapján lefoglalt egy nyomdát és letartóztatta tulajdonosnőjét. Az elfogatásra az szolgált okot, hogy a nyomda egy havonta megjelenő betörő újságot állított elő, amelyből az alvilág mindent megtudott, amit akart, mert állandóan közölte a különböző gazdagok vagyoni helyzetét, házaik pontos tervrajzát és utmutatással szolgált a vállalkozó betörőknek.

Az autókamionok városi adója. Az egyik kolozsvári festőnek van egy autója, amelyet a ruhák elszállítására használ fel. Ezt a kocsit az autókamionokra vonatkozó városi illetékek sújtották, ami ellen a cég felebezett, majd az elutasító határozat után felfogymodást adott be a törvényszékhez. A most lezajlott törvényszéki tárgyaláson a cég képviselője bemutatta a gépkocsi fényképét annak igazolására, hogy ezt a kocsit sehoggy sem lehet az autókamionok csoportjába sorozni. Bemutatta egyúttal a kocsi közlekedési engedélyét is, mely szerint az autó mindössze 8 lóerős motorral rendelkezik és különleges karosszériával van ellátva. Az autót a cég nem idegenek és megrendelők számára történő áru szállítására használja fel, hanem csak a főtelep és az áru felvevő fiókok között közlekedik. A törvényszék a cég felfogymodását, mint indokolatlant, elutasította.

Befejezték a vizsgálatot a kommunista szervezet ügyében. Bukarestből jelentik: Zeciu főügyész — a Rador távirati iroda híradása szerint — mint a II. hadtest katonai ügyészségének vezetője, befejezte a nyomozást annak a legutóbb felfedezett kommunista szervezetnek ügyében, melyet a fővárosi állambiztonsági hivatal leplezett le. Elkészült a végleges vádirat is és a szervezet tagjai felett a társadalmi rend elleni bűncselekmény vádjával a katonai törvényszék fog ítékezni. A szervezet vezetője Avram Friedman, összeesküvői nevén Covrivaru volt, segédtestnöke pedig egy Georgia Stanciu, másnéven Anna néven ismert nő. Segédkeztek azután nekik Colea Stefan, Pelos Gheorghe és Erna Rosman, másnéven Nuti is.

Diákokon 750 egyetemi hallgató részére. Bukarestből jelentik: A restaurációs ünnepségekkel kapcsolatban a II. Károly királyról elnevezett egyetemi segélyszervezet otthonában elszállásolt 750 diák hálás köszönetét fejezte ki a diákság sorsát felkaroló királyi áldozatkészségért. Marinescu tábornok kapta azt a megbízást, hogy miután a diákokon régi helyiségei nem voltak már megfelelőek, bocsássa az említett szervezetnek rendelkezésére a rendőrprefektúra épületének legfelső emeletét és a Matei Voivod uccában egy saját helyiséget. Az otthonokat a nemzetnevelésügyi minisztérium is segívezi.

A fiatal férfi tragédiája. Maros ludasról jelentik: Georg Rührich Bisi-neu községből (jud. Násäud) való 30 éves férfit behívták a gyulafehérvári 6-os pionerekhez. Marosludasra érkezett a besztercei vonattal 6 óra 25 perckor. Az ellenkező felén szállott ki az állomásnak, amikor a kocsárdi vonat beérkezett. A mozdonyvezető sipolt, Rührich azonban elvesztette eszméletét, a vonat elütötte s jobboldali mellén ütést kapott, a hajtókar a fején találta és rögtön kiszenvedett. Felesége s bátyja azután hazaszállították Bisineurá.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej. Jelzés és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

VILLANYONDOLALÁS, hullámos, minden kellemetlen érzéstől mentesítve, 8 havi garancia, 150 lej. Nizza hölgyszobrászat, Cal. Reg. Ferdinand 30. (6748)

ADÁS-VÉTEL

IRÓGÉP, Mercedes gyártmányu, román-magyar klaviatúrával olcsón eladó. Cím a kiadóban. (8868)

ELADÓ teljesen új súlyesztő Singer varrógép, szalon pafeton lemezekkel, új férfi trenszkó kabát, női tavaszi kabát, 40-es női antilop cipő, női kosztüm, irodai köpeny, különféle üvegek, férfiingek, összekulcsolt vasgép, villanylámpa, ernyők, képek. Str. Cicio Pop 119. (8864)

ÁLLAST KAPHAT

EGY kis leányt, vagy fiút felvesz cukorkaüzlet, Str. N. Iorga 11-a. (8838)

KERTES villába, Donat uton felügyelő házaspárt keresek. Az asszony ingyenlakás ellenében a gyermektelen tulajdonoscsalád lakását takarítaná. Szolid házaspárt keresek. A férfinak legyen egyéb foglalkozása is. Felvilágosítást ad a Reg. Maria-uca 33. szám alatt a házfelügyelő. (8862)

KÜLÖNFÉLEK

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidlöff) magánórákat, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlati rendelkező diplomás tanár. Cím a kiadóban. (T1775)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Pál Csóné. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8436)

NÉMET nyelvet bűtös sikerrel, akadémiái és egyetemi anyagot is tanít Székelyné, Str. Iuliu Maniu 4. II. emelet, ajtó 3. (8454)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ szoba, konyha, speisz állomás-hoz közel. Str. Moldovei 15. (8491)

KIADÓ a Str. Brătianu 49. szám alatti 2 szoba, konyha, fürdőszoba, komfortos lakásazonnal. eményfűtőrendszerrel, lakás-azonnalra. Érdeklődni: Dr. Tusa irodában, Piața Unirii 7. (8871)

KIADÓ egy szoba, Cal. Decebal 12-a. Gi. dalnál. (8869)

CSINOSAN butorított különbejáratu szoba július 1-ére kiadó. Str. Elisabeta 8. sz., földszint. (8867)

BORSZÉKEN olcsó szobák kaphatók „Decidava” villában (volt Wagner-lak) a központban Miron-forráshoz vezető sétauton, vízvezeték, teljes komfort. Cím: Veturia dr. Câmpian, Borsec. (8858)

Rádió

HÉTFO, június 12.

București. 7: Reggeli műsor: 12: Lemezek. 13: Hírek, időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vízállásjelentés. 13: Predescu zenekara. 14: Hírek 15:10: Időszertű anyag. Alkalmi csevegés. 19: Felolvasás. 19:17: Metzner négyes. 20:10: Rádiózenekar. 21:30: Delavrancea zongoraművésznő hangversenye. 22: Hírek. 22:15: Lemezek. 22:40: Dima énekesnő hangversenye. 23: Hírek. 23:15: Vendéglő zene. Budapest I. 7:45: Torna, hanglemezek, éternd. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. — 13:10: Zongoraverseny. 13:40: Hírek. 14: Katonazene. 15:30: Hírek. 17:15: Diákféltő. 17:45: Hírek. 18:10: Cigányzene. Előadás. 19:15: Exotikus zene. 19:50: Előadás. 20:15: Hírek. 20:25: Ének zongorakísérettel. 20:55: Előadás versekkel. 21:30: Zenekar. 22:40: Hírek. 23: Jazz zene. 24: Cigányzene. 24:15: Előadás. 1:05: Hírek.

— **Halálozás.** Magyaróvárról jelentik, hogy dr. Kálmán Jánosné, szül. Koleszár Krisztina, az erdélyi ref. egyház körület egykori tanügyi előadója, özvegye életének 61-ik évében folyó hó 9-én elhunyt. A jótékonyaságról köztanított uriaszonyban dr. Zsulyevichné dr. Kálmán Krisztina és Bartha Lajosné dr. Kálmán Katalin édesanyjukat, dr. Szilágyi Györgyné, Biasini Sándorné, dr. Koleszár László és Deniflée Sándorné testvérüket gyászolják. Temetése a közszintűleg kedden délután 5 órakor lesz a kolozsvári házsongárdi temető halottas kapujánál. Városszerte igen nagy a részvét.

Belehalt a tiltott műtétbe a fiatal apahidai nő

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Megdöbbentő magzatelhajtás ügyében folytatnak vizsgálatot a kolozsvári hatóságok. Tegnap délután a kolozsvári zsidó köz-kórházba szállították Zálmánovics Rózsi sighthi származású és Apahidai lakó 27 éves asszonyt, aki várandós állapotban lévén, valamelyik zugszülésnő magzatelhajtást végzett rajta. A fiatal asszony azonban hirtelen rosszul lett és

hozzátartozói válságos állapotban szállították be a kórházba, ahol az orvosok minden odaadó és gondos ápolása ellenére tegnap este órási kínok közepette kiszenvedett. A kórház igazgatósága azonnal értesítette a megdöbbentő esetről az ügyészséget, valamint a központi rendőrséget, amelyek karöltve szigorú vizsgálatot folytatnak le a rejtélyes haláleset ügyében.

Be lehet-e kebelezní az ingatlanvételek, amíg az átírási illetéket le nem fizették?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A helybeli törvényszéknek egy konkrét ügy kapcsán azon kérdés felett kell döntenie, vajjon az ingatlaneladáshoz származó vitás ügyeknél kiterjed-e a bíróság annak kivizsgálására, hogy a szerződés belyegilletékének leróvásánál nem követték-e el visszaélést az államkincstár kárára.

A beszercei Hotel Hoffmann tulajdonosának egyik fia garanciát vállalt és biztosítékul lekötötte a szálloda ingatlanából öt megillető részt. Amikor évek múltával a tulajdonos elhunyt és a szállodát dr. Vlaicu Iuliu a teljes berendezéssel együtt megvásárolta, akkor a garanciát vállaló örökös a következőket közölte a hitelezővel: az ingatlan 1,200.000 lejért adták el, ebből kifizették az egymillió lejes jelzálogtörlesztést és az így fennmaradt 200 ezer lejből, leszámítva a gyógykezelést és a te-

metkezési költségeket, egy-egy örökösre csak 8000 lej maradt, ennél fogva 6 sem tartozik többet megteríteni a hitelezőnek. Ez az ajánlatot a hitelező nem fogadta el, hanem perre indított és a következőképp nyújtotta a szálloda ingatlanát 1,200.000 lejért adták el, azonban ugyanakkor egy másik szerződést kötöttek a berendezés eladására, amelynek vételára fejében 800 ezer lej tün-tettek fel. A szálloda 20 szobából áll és nyilvánvaló, hogy itt egy leplezett szerződésről van szó és a szálloda tulajdonképpeni vételára nem 1,200.000 lej, hanem 2 millió lej volt. A hitelező kérte a bíróságtól a berendezés tényleges értékének megállapítását és egyben alperes elmarasztalását a hitelező teljes követelése erejéig, melynek kielégítésére a kétféle lejes vételára esetén teljes fedezet marad. A bíróság a kérdésben még nem döntött.

A somecseni-szamosfalvai sós, kénes és iszapfürdő megnyílt vasárnap, június 11-én

A somecseni sós, kénes víz és iszapfürdő. Meleg sós, kénes víz és iszapfürdők. Iszappakolások. Pihenőterem. A melegfürdőnél orvosi vizsgálat kötelező (miniszteri rendelet).

Hideg sós, kénes víz és iszapfürdő Vendéglő a fürdő területén ALLANDÓ AUTÓBUSZJÁRAT (Rapid társaság kocsijai)

Felmentéssel, illetve enyhe büntetéssel végződött a sulgos vádakkal terhelt falusiak ügye

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Pop Pamfil és Lengyel Vasile biharmegyei Margitta községi lakosok állottak tegnap a kolozsvári katonai törvényszék előtt. A vád szerint a két vádlott, akik a nemzetellenes szervezést vezető tagjai voltak, 1938 január 14-én egy tün-tető csoport élén a szolgabírói hivatal elé vonultak, ahol azt kiabálták: Le Drugacin főszolgabíró! Vétett ellenünk már eleget! A tün-tetők innen a melki apátság udvarára mentek és itt követelték az apátság kiséjtitását a szegények részére. A köz-ség háza előtt pedig az időközi bizottság ellen tüntettek. Le az időközi bizottsággal! — kiáltották — Tisztességes községi tanácsot akarunk!

De Pop Pamfil lelkiismeretét más vádpont is terhelte. A vádirat szerint 1938 november 21-én hivatalos vizsgálatot folyt a főszolgabírói szolgálaton, amelyet Simu dr. felügyelő vezetett. Eppen a tanukat hallgatták ki, amikor Pop az előszobában botrányt rogtönzött, ami miatt a felügyelő a vizsgálatot kénytelen volt félbeszakítani. A vádlott ugyan is azonnali bebocsátást követelt abba az irodahelyiségbe, ahol a tanukihallgatások folytak és követelte azonnali kihallgatását.

A katonai ügyészség a tün-tetés miatt a vádlottak ellen lázadás és izgatás címén emelt vádat, Pop Pamfil ellen pedig a Simu dr. felügyelővel szemben tanusított magatartása miatt hatóság elleni erőszak címén indult meg az eljárás. A katonai törvényszék előtt az ügyész a vádlottak megbüntetését javasolta. Popescu Ilariu ügyvéd-kapi-

tány védőbeszédében rámutatott arra, hogy a két vádlott a tün-tetőknek nem volt a vezetője, csak a csoportok tagjai. Amikor az eset történt Drugarin szolgabíró állásától már fel volt függesztve, tehát már nem rendelkezett hivatalos minőséggel. Ami a Pop Pamfil hatóság elleni erőszak ügyét illeti, a vádlott kérvényt akart átnyújtani Simu felügyelőnek, amelyben azonnali kihallgatását kérte, mivel másnap reggel el kellett utaznia. A katonai törvényszék a vádlottakat felmentette a lázadás és izgatás vádjától, Pop Pamfil pedig hatóság elleni erőszak miatt az enyhítő körülmények tekintetében vétellel 2000 lej pénzbüntetésre ítélte.

— Gróf Teleki Ádám a válaszfeliratot megszövegező és átadó bizottság tagja lett. Bukarestből jelentik: A képviselőház elnökválasztó ülésén, mint megirtuk, dr. Vaida Voevod Sándor volt miniszterelnököt, királyi tanácsost választották meg a képviselőház elnökévé. Vaida Voevod Sándor javaslatára megválasztották azt a bizottságot is, amely a parlamenti ülésszakot megnyitó trónbeszédre a válaszfeliratot szövegezik meg és adja át II. Károly király Öfelségének. A bizottságban a magyar képviselők csoportjából gróf Teleki Ádámot, a német képviselők csoportjából pedig Gust Waldemart választották meg.

Valódi angol

szövetek viselőjét felhívjuk a minden versenyen felüli tiszta gypaju

Dombria

szövetekre, amelyek szépségben, tartóságban egyenrangúak az angolakkal. 75 centi szélességben 270 lejtől vannak 370 lejtig. Egyedüli elárúsítóhely Str. Reg. Maria 4. Bejártat Str. Brătianu 19 felől is. Az üzem ismerőseinek kedvezményes áron eladó.

Emeltek a tiltott határ-átlépőt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Toica Vasile 18 éves Tarján községi legény ez év május 19-én tiltott módon átlépte a román-magyar határt, ahonnan ugyan csak szökve május 21-én tért vissza. Toica tiltott határátlépés miatt került a katonai törvényszék elé, ahol beis-merte tettét és elmondotta, hogy mostohaanyja sokat kizárta és elhatározta, a Magyarországon Szeghalomban lakó Nilgen József nevű testvérehez költö-zik. De csak Újfalug ment, mert félt, hogy elfogják és visszatér az országba. A katonai törvényszék 30 napi fogházra ítélte, amiből 15 napot vizsgálati fogságban kitöltöttek ismert el.

Fegyverrejtegető falusiak a katonai bíróság előtt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Több biharmegyei Groseni községi gazda állott tegnap a kolozsvári katonai törvényszék előtt, akiket azzal vádoltak, hogy a VI. hadtest parancsnokságának rendeletével ellentétben a meghatározott időpontig nem szolgáltatott be fegyvereiket. Ennek csak a csendőr külön felszólítására tettek eleget, aki már tudomást szerzett arról, hogy a házukban fegyvert rejtegetnek. A katonai törvényszék Popescu Ilarie ügyvéd védőbeszéde után az enyhítő körülmények tekintetében vétellel Benea Alexandrut, Lita Dumitrut, Anta Tandicot és Pulea Vasile 500—500 lej, Vance Carol és Alb Nicat 300—300 lej pénzbüntetésre ítélte, míg Benea Simiont és Popa Melint felmentette, akikről megállapítást nyert, hogy teljesen használhatatlan és meg nem javítható fegyver volt birtokukban.

— **A MUNKAKAMARA KÖZLEMÉNYE.** A kolozsvári Munkakamara 4788—1939. szám alatt a következők közlésére kérte fel lapunkat dr. Moldovan Hariton időközi bizottsági elnök és Hossu főtitkár aláírásával: A kolozsvári Munkaügyi Felügyelőség melletti paritásos bizottságnak a Kolozsvár város területén levő üzletek zárási és nyitási idejére vonatkozó határozatát, amelyet a lapok már közöltek (a „Jóestéti” is) a munkaügyi minisztérium 13617. számú 1939 május 30-án kelt döntésével megerősítette. Ennek értelmében mindazokat, akik ezeket a rendelkezéseket nem tartják be, a vasárnapi és törvényes ünnepnap munkaszünetre vonatkozó törvény rendelkezései alapján szigorúan megbüntetik.

— **Eltűnt a rendőrmester kerékpára.** Rusán II. kerületi rendőrmester bejelentette a kvesztúrán, hogy a T. Cipariu utcában levő „Meister-féle” üzlet elől eltűnt a vadonatúj biciklijé. A becsületes megtaláló szolgáltatassa be a Plocoasa-uccai rendőrségen, ahol 500 lej honoráriumot kap.

— **Elárverezték Anatole Franco könyvtárát.** Párisból jelentik: Anatole Francenak, a világhírű francia írónak most árverezték el híres könyvtárának egy részét. 146 könyvért 266 frank folyt be.

— **Robbanás a madridi színházban.** Madridból jelentik: Robbanás következében a madridi királyi színházban tűz támadt, úgy, hogy az épület teljesen leégett. Három rendőrközeg súlyosan megsebesült, tíz ember pedig könnyebben.

Reuter jelenti:

(WASHINGTON.) A szenátus és a parlament tagjai közül 71 ír nemzetiessé nem jelent meg azon az ülésen, amelyet VI. György brit uralkodó meglátogatott.

(MILÁNÓ.) Az egyik északolaszországi villamosmű építkezésénél egy dinamitpatron idő előtt robbant fel. A leomló sziklatörmelékek eltemettek 17 munkást, akik közül ötöt holtan huztak ki, míg a többi súlyosan megsebesült.

(SANGHAI.) A japán kormány rendeletére Dzsingisz khán földi maradványait Etsihorából az ország belsejébe szállítják és ott nagy ünnepségek között helyezik újabb nyugalomra.

(RÓMA.) Badoglio marsall tripoliszi szemleutjáról visszatért és jelentést tett a Ducenak.

(SZÓFIA.) Bulgária római követe, aki néhány nap óta otthon tartózkodott és többször jelent meg kihallgatáson Klosszevanoff miniszterelnök előtt, tegnap visszautazott Rómába. A bulgár követ megbeszélésének külföldi körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak.

(VARSO.) Sztalin kívánságára az 1934-ben kinevezett kommunista párti ellenőrök biztosoakat, számszerint 61-et, egy kivételével mind megfosztották állásuktól.

(JOHANNESBURG.) A Transvaal vidékén letelepített hinduk sztrájk és függetlenségi mozgalma egyre terjed. A legutóbbi összetűzéseknek 17 halálos áldozata van.

(NÁPOLY.) A loti departementbeli Prandines község templomába mise közben villám sújtott, amely összerombolta a tornyot és a jelenlevők közül 20 személyt súlyosan megsebesített.

(NEWYORK.) A városi hatóságok nagy plakátokon hívják fel a közönséget arra, hogy ne adakozzék a koldusoknak, akikről a város gondoskodik. Az intézkedésre az szolgáltatott okot, hogy a statisztikai hivatal kimutatása szerint Newyorkban több mint 100.000 ember izzik a többé kevésbé jól jövedelmező koldus mesterséget.

(NEWYORK.) A Mississipp állambeli Jacksonban az ottani szabadkőműves páholy nagy bankettet rendezett, amelyen 200 vendég betegedett meg husmégkezésben. Ezek közül 30-nak az állapota életveszélyes.

(MADRID.) A spanyol kormány rendeletére megsemmisítik az összes ipari érték papirokat és helyükbe újakat bocsátanak ki. Az intézkedésre az szolgáltatott okot, hogy a polgárháború alatt nagyon sok értékpapír került illetéktelen kezekbe, a kormány pedig módjában lesz az átcserelés alatt a tulajdonjogot megállapítani.

Halálos gázolási ügy a katonai törvényszék előtt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Balasescu Teodor repülőhadnagy felett ítélték meg a kolozsvári katonai törvényszék, aki gondatlanságból elkövetett emberölés miatt került a bíróság elé. A vádirat szerint a katonatiszt a múlt év június 8-án motorkerékpárjával a Regele Carol II.-ut 150. számú háza előtt elgázolta Bálint József foglalkozás nélküli munkást, aki részegen haladt át az uttesten. Bálintot a mentők a klinikára szállították, de megmenteni nem sikerült. A katonai törvényszék előtt kihallgatták Cervescu ezredesét, a szamosfalvi repülőter parancsnokát, aki a vádlott tisztről a legdicsőítőbben nyilatkozott. A katonai törvényszék a tanúkihallgatások során kétségtelenül meggyőződött arról, hogy az áldozat a bal-eset időpontjában részeg volt és más-különben is rendesen italozott. Barbu Alexandru katonai főügyész-örnagy vádbeszéde során felmentést kért, mert úgy találta, hogy a szerencsétlenségért a vádlott nem felelős. A katonai törvényszék azonban Balasescu hadnagyot 2000 lej pénzbüntetésre és a perköltség megfizetésére ítélte.

— Időjárásjelentés. A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: Változó-konny idő, kisebb lehűlés.

— AZ URNAPI KÖRMENET. Az urnapi körmenetet vasárnap délelőtt a szentmise után lapunkban már ismertett sorrend szerint tartják meg.

— Újabb német-mérnökcsoporthoz került az országba. Bukarestből jelenti a Rador: A Capitala híradása szerint újabb 54 német mérnökből álló csoport érkezett a fővárosba az ország gazdasági helyzetének tanulmányozására.

Gafencu külügyminiszter törökországi útja
A CFR nagy jubiláris ünnepséggel

(BUCURESTI.) (Rador.) Calinescu miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta Tatarescu párisi román nagykövetet.

Ugyanakkor jelentik, hogy a francia sajtó nagy elismeréssel ír Gafencu külügyminiszter legutóbbi elhangzott beszámolójáról és meleg szavakkal méltatja a kormány építő munkáját, amelyet II. Károly király öfelségének iránítása mellett végez.

Szintén Bucurestiből jelentik, hogy szombaton a szenátus két bizottsága ülésezett éspedig a trónbeszédre adandó válaszfeliratot készítő és a szenátus új szabályzatának elkészítésére kiküldött bizottságok.

A CFR NAGY ÜNNEPSÉGEI

(BUCURESTI.) (Rador.) A giulestii stadionban tegnap ünnepelték fényes keretek között körülbelül 20 ezer néző jelenlétében a Román Államvasutak létesítésének 70. évfordulóját. Az ünnepségeken a fényesen feldíszített stadionban megjelentek a kormány tagjai Calinescu miniszterelnökkel az élen, a diplomáciai testület tagjai, a vezérkar főnöke, Sidorovici Országőr-főparancsnok, a francia, német, angol, spanyol államvasutak és még más hét főváros vasutjainak kiküldöttjei. A vasuti zenekar és a diszruhás vasuti csoportok, valamint a CFR sportegyesületének tagjai

alakulatokba felállva várták Öfelsége II. Károly királynak, Mihály nagyvajdának és Pál görög hercegnek érkezését, akiket zenei tisztelgés és leirhatatlan ünnepelés fogadott.

A királyi vendégeket a kormány tagjai (Calinescu miniszterelnök és Ghelme-gheanu közlekedési miniszter vezetésével) továbbá a CFR legfőbb vezetői fogadták. Istentisztelet után Ghelme-gheanu miniszter emlékezett meg a CFR dicsőséges múltjáról és fejlődéséről, majd

az uralkodó, a nagyvajda, Pál herceg és a többi előkelőségek megtekintették a CFR országörök táborait.

tanoncműhelyeit és egy hét kocsiból álló miniatűr vasutat, amelyet az Országőr elnevezésű miniatűr mozdony vezetett. Ezután a CFR muzeumot tekintették meg, ahol Macovei CFR vezérigazgató szolgált tájékoztatásokkal a magas vendégeknek, akik a legteljesebb elismeréssel nyilatkoztak a látottakról. Megtekintették ezután a CFR kulturházát és megsemmisítették a CFR országörök nagyszerű gyakorlatait. Délben 2 órakor a CFR vezetősége az Athenae Palas disztermében diszabédet adott, amelyen megjelentek a 12 külföldi delegáció tagjai, Ghelme-gheanu közlekedési miniszter és sok más előkelőség. A pezsgőbontásnál Macovei, a CFR vezérigazgatója mondott azután alkalomszerű határos beszédet.

GAFENCU KÜLÜGYMINISZTER UTJA

(ISZTAMBUL.) (Rador.) Szombaton délután 3 órakor a Dacia gőzös fedélzetén Grigore Gafencu román külügyminiszter, Davidescu, a külügyminiszter politikai igazgatója, Pusca kabinetigazgató és Cicio-Pop kabinetfőnök kíséretében a galatai kikötő bejáratához érkezett. A miniszter kíséretében voltak még I. Radu sajtóigazgató, T. Solacolu, a Rador-társaság igazgatója és a fővárosi vezető lapok képviselői. Az állomás és a kikötői bejáratot román és török nemzeti színek díszítették. Gafencu külügyminisztert és feleségét Isztambul kormányzója, Kirdar és felesége, a helyi őrség parancsnoka Biyctay tábornok, Kemal Akan ezredes ténparancsnok, az állambiztonsági hivatal főnöke és más előkelőségek fogadták. Jelen voltak még Suphi Stanrioe, a bukaresti török meghatalmazott miniszter és felesége, Stoica ankarai román miniszter és mások. Kirdar asszony egy hatalmas

virágcsokrot nyújtott át Gafencu feleségének, míg a külügyminisztert a török kormány és Isztambul város nevében a város kormányzója köszöntötte. A kikötőnél a diszszázad és a zenekar tisztelgést adtak le, miközben Gafencu ellépett a diszszázad előtt. A zenekarok ezután a két ország himnuszait játszották. Majd a vendégek és előkelőségek felszállottak a gőzökre, ahol a külügyminiszter és felesége fogadták az előkelőségeket.

A török sajtó nagy jelentőséget tulajdonít a látogatásnak. Az Igdam ezt írja: Gafencu külügyminiszter látogatása külföldi jelentőségű, miután a nyugati fővárosokban tett látogatásai után történnik és azoknak kiegészítéséül tekintethető. Egyben kiegészítette a két hónap előtti isztambuli látogatásnak és a Balkán-egyezmény jelentőségének alátámasztása. A lap megjegyzi, hogy az utóbbi események folytán Románia megerősítette határait és oly erőt képvisel, amely szembeszállhat minden veszéllyel. Törökország és Románia együttműködésüknek bizonyosságát adták mindkét

Leszerelték az uccai vízcsepokat a Bulgária-telepen, hogy kényszerítsék a lakosságot a víz bevezetésére

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Ugy hangzik, mint valami megdöbbentő történet. Az történt ugyanis, hogy a kolozsvári vízüzem emberei a napokban az összes uccai vízvezetékcsapokat leszerelték a Bulgária-telepen.

Miért? Azért, mert a vízüzem üzleti politikája így diktálja. Így akarják arra kényszeríteni a telep háztulajdonosait, hogy telkükre bevezetessék a vizet. A telep azóta megbolygatott hangyaboly képét mutatja. Férfiak, asszonyok, gyermekek kondérokkel, dézsákkal kutyaolnak kilométereket vizért. Mert víz kell az embernek, ha nem akar szomjan halni.

A Bulgária-telepet főleg kisemberek: a környékbeli gyárak munkáscsaládjai és vasutasok lakják. Ezekre sújtott le a vízüzem üzleti politikájának pallósa. Ha valamelyik gazdag, belvárosi negyed lakóival történik az eset, sikerül ez a fogás. Az előkelő lakók aligha válladják azt a szerepet, hogy kilométereket szaladgáljanak vizért, egyszerűen megegyeznek a vállalkozóval és bevezetetik lakásukra

ország egyetértésében, hogy a kölcsönös együttműködés, amelyeket érvényesítenek a Balkán-egyezmény természetéből folyó kötelezettségekkel állanak összefüggésben. Délután 4 órakor Gafencu látogatást tett Kirdárnál, 4 óra 30 perckor a kormányzó viszonzta Gafencunál a látogatást a Pera Palace szálodában.

Öt órakor folyt le a Tacsim-téren a Szabadság-emlék megkoszorúzése, amelyet a hősök emlékére emeltek Kemal Atatürk és Ismet Inonü, a modern Törökország megteremtői. Egy diszszakasz itt tisztelgést adott, amikor a román külügyminiszter és Stoica nagykövet a román nemzeti szallaggal átkötött hatalmas virágkoszorút ünnepélyesen letették az emlékműnél. A külügyminiszter ezután bejegyezte nevét a város aranykönyvébe, majd a megjelentek a román főkonzulátus helyiségebe mentek, ahol fényes fogadás volt, amelyen 120 személy vett részt, köztük a politikai előkelőségek, a konzulátusi testület tagjai és más vezető személyiségek.

Gafencu külügyminiszter és kísérei még szombaton továbbutaztak Ankarára felé, ahová vasárnap reggel 5 óra 5 perckor érkeznek meg. A vendégeket Saracioglu török külügyminiszter üdvözi. Gafencut kihallgatáson fogadja Ismet Inonü török államfő is.

a vizet. De a Bulgária-telepen ahol már holnapra élő munkás emberek laknak, nincs annyi pénz, hogy a költséges vízszerezési munkálatokat fizetn tudják s emellett nagyobb vízdíjat tudjanak kiizzadni minden hónapban.

Tudni kell, hogy a vízmű szabályzat szerint mindenkinek vízdíjat kell fizetni, akinek telke előtt végigvezet a vízhalózat. Tekintet nélkül arra, hogy használják-e a vízüzem által szolgáltatott vizet, vagy sem, a díj szobánként 12 lej 50 bani. Ha a telektulajdonos bevezeti a vizet, a díj csak 10 lej ugyan, de felszámítják még hozzá a fogyasztás mennyiségét is.

A külvárosi szegény embernek mindenképpen súlyos teher, de legkevésbé tudják vállalni, hogy 4—5000 lejti fizessenek ki a vállalkozóknak azonnal a víz bevezetéséért.

Kényszerű helyzetben inkább kilométereket loholnak az ivóvízért, mert szomjan mégsem akarnak elveszni. De az illetékesek dolga volna itt valami sürgős és méltányos megoldást kitalálni. Sürgős és méltányos megoldást.

Házasságszédelgéssel és csalással vádolnak egy kolozsvári férfit

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Házasságszédelgéssel fűszerezett bonyodalmas családi ügyben vezetett be vizsgálatot a kolozsvári rendőrség bünygyi osztálya. Özv. Berkovits Ignácné 48 éves nagyváradi asszony tegnap este megjelent a kolozsvári rendőrkveszturás és bűnvádi feljelentést tett Ábrahám Hersch kolozsvári rendőrkveszturán és bűnvádi 51 éves férfi ellen, házasságszédelgés és csalás címén. Az özvegyasszony feljelentése szerint Ábrahám Hersch két hét tel elzött egy nagyváradi követtől kíséretében megjelent a nő lakásán és — minthogy meg tudta, hogy az szeretne férjhez menni — annak rendje és módja szerint megkérte a kezét. Ábrahám — állítólag — azt mondotta, hogy jó módú ember és mert özvegy is, nagyon szeretne megnősülni, mert így egyedül semmi célját nem látja az életnek.

Másnap Ábrahám az asszony kíséretében felkereste az egyik nagyváradi rabbit, aki előtt megismételte házassági ajánlatát, arra kérve a zsidó papot, hogy kinyilvánított szándékát vegye tudomásul. Két nap múlva a véglegesen 1500 lejti kért menyasszonyától kölcsön, amit meg is kapott.

A véglegény a következő napon újabb pénzt kért Berkovits Ignácnétól és ekkor az asszony gyanút fogva, követelte a férfitől, hogy azonnal kössék meg a házasságot. Ez a múlt hét csütörtöki délutánján történt, amikor Ábrahám azt mondotta, hogy aznap este ketten Kolozsvárra jönnek és itt tartják meg azonnal az esküvőt.

Ábrahám azonban nem tért többé vissza az asszonyhoz, amely körülmény még jobban megerősítette Berkovitsné gyanúját és másnap reggel átutazott Kolozsvárra, miután kétségtelenné vált előtte, hogy szélhámos hálójába került. Két napi kutatás után az asszony megtudta Ábrahám lakását, valamint azt is, hogy a férfi családós nős ember aki földhözragadt szegény. Erre tegnap este megtette a bűnvádi feljelentést, amelynek alapján a férfit előállították és megkezdtek a rendőrségen a kihallgatását.

— Halálra ítélték egy arabot. Haifából jelentik: A katonai bíróság halálra ítélt egy arabot, akit azzal vádolnak, hogy május 30-án támadást intézett egy zsidókat szállító társaságkocsi ellen.

Émlékezzünk a régiekről...

Meghitt beszélgetés Szporni János tanár úrral, aki mathézisra tanított... ~ Kedves diáktörténetek a gyulafehérvári Majláth főgimnáziumban eltöltött évekből

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Váratlanul kedves látogatója volt szerkesztőségünknek. Tíztesteskor, őszhaju pap-tanár volt a vendégünk. A kölcsönös üdvözlés alig hangzott el, — nagy örömmel ismertem fel régi, kedves tanáromat, Szporni János főtisztelendő urat, aki 35 évvel ezelőtt a gyulafehérvári püspöki főgimnáziumban a mathézis magasabb tudományait igyekezett elsajátíttatni velem és volt kedves osztálytársaimmal, akiknek sorait nagyon megirgította az egykori pusztító földrengésben: a borzalmas világháborúban a halál kaszája...

— Sokszor olvasom a „Joesteti”-ben a Nagy Lajos aláírású cikkeket — mondja jóleső elismeréssel volt tanárom — nekem sok ilyen nevű tanítványom volt, elhatároztam: felkeresem a szerkesztőséget, hogy megtudjam, melyik volt tanítványom ezeknek a cikkeknél az írója...

A váratlan, kedves találkozás és viszontlátás kellemes hatása alatt szívélyes, bensőséges beszélgetés indult meg. Felelevenítjük az ősi koronázóváros püspöki főgimnáziumában eltöltött felejthetetlen diákevek bájos emlékeit és méla rezignációval állapítjuk meg: mulandó az élet, a volt tanárok és osztálytársak közül már nagyon sok nem él... Meghalt Kuncz Elek, a kolozsvári tankerület főigazgatója, a szelíd, jószágos tekintetű érettségi biztos, a reálstudományok kiváló művelője, meghalt Tamási Áron nagyrépost-kanonok, aki érettségeinken a volt erdélyi róm. kath. Státust képviselte, nemrég váratlanul elhunyt Riszner Ödön, a dailias természetű sportsman, a magyar nyelv és irodalom tanára, aki három éven át volt szigorú, de jóindulatu osztályfőnököm. És elköltözött az élők sorából Pál Antal volt igazgatóm is, a kiváló székely pap-tanár, a diákcigarettázás kényeskedő ellenőre. A mindig jókedélyű, klasszikus műveltségű Zlamál Ágost, a latin nyelv jókedélyű tanára, boldogemlékű édes apám jóbarátja sem korhol többé sem engem, sem mást, aki nehezen tudta megérteni a „tatar füleknek” szokatlan latin grammatikai szabályait. Régi, kedves diáktörténetek peregnék le gyors egymásutánban a boldog idők filmsorozataiban. Ime néhány mulatságos, de tanulságos diákhistória...

Ellopták nekem az órát...

Latin órán történt. Zlamál Ágoston, akit a tanítványai a háta mögött Gusztibácsinak becéztek, a gkenitivus és az ablativus vonatkozásait és szabályait magyarázta.

— Na urfi, maga kolozsvári dandy, fordítsa:

— Man hat mir die Uhr gestolen.

— Ellopták nekem az órát — válaszoltam gyorsan a könnyű szövegre.

— A fenét nekem, talán téled — ripakodott reám Gusztibácsi. — Ha már németül és latinul nem tud, legalább magyarul tanuljon meg helyesen beszélni és írni. A német von mir — a latin de me-nek felel meg, üljön le.

A következő órán latinból feleltetett. Az olvasás és hangsúlyozás döcögött. Alig vártam, hogy a Horatius végére érjek. A magyar fordítást szóról-szóra bevágtam a Kemenes Kempf József-féle híres puskából.

— Na, olvasni és elemezni nem tud, urfi — állapította meg Zlamál Gusztibácsi. — Fújhatja a magyar fordítást.

Izgalomban többször mondtam el „ex abrupto” a magyar szövegből, mint amennyi a latin textus volt.

A tanár ur megrázta bozontos haját és szemrehányóan korholta:

— Na maga jól levizsgázott. Azt hiszi, mert jóbarátom az édesapja és mert a nővérét kolozsvári káplán koromban én kereszteltem, nem bukta-

tom el. Olyan szekundát kap, hogy hat ókor nem húzza ki belőle...

Gratulál az osztályfőnököm...

A történelmi igazság az, hogy hamarosan kijavítottam a szekundát, de ennek ellenére drukkoltam az érettségítő és nem akartam maturára állani. És amikor Riszner Ödön osztályfőnököm erélyes felszólítására és Majláth püspök ur atyai pártfogásu biztatására mégis jelentkeztem és Floznik György pápai kamarás, Gherman Gyula és Gligor Jakab jelesen érett osztálytársaim mögött Roska Jenővel, a fiatalon elhunyt volt petrozsényi plebánossal és Zeidler Jenővel én is jó érett lettem, osztályfőnököm megpödrölte hatalmas bajuszát, amelyre mindig nagyon büszke volt és így gratulált:

— Na te számár, ugy-e erre te sem számítottál!

A jó érettségért megbocsátotta áldott emlékü osztályfőnököm azt is, hogy a lövöldei jégpályán titokban gyakran korcsolyáztam. Arnstein Ellával és Kohn Jankával, Gyulafehérvár akkori diákideáljaival — pedig a püspöki gimnáziumban szigorúan tilos volt a lányokkal uccán, sétatéren dévajkodni...

Érettségizik az aranyláncos postás...

Mosolygó arccal, jószágos nézésű Zsemekel, a tiszta lelkiismeret megnyugtató érzésével meséli tovább Szporni tanár ur:

— Sok, sok évvel ezelőtt, az V. osztályból kimaradt a diák Postás lett, akkor ez volt a divatos pálya és a patikusság, azok részére, akik nehezen boldogultak a gimnáziumban. Az illető postakezelő segédtsízt lett, megnősült és kissé megszokta az italt. Felesége állandóan nógatta, tanuljon tovább magán-uton, tegye le az érettségét, mert maturával már postátsízt, sőt főtiszt lehet. A kimaradt diák tanult és egymásután tette le az osztályvizsgákat. Végre érettségire állt Fehérváron. Ferencz József kabátban, fehér pikémel-lényben, rajta díszes arany óralánccal jelent meg az érettségin. Tudása azonban nem állott arányban címomás külsejével. A főigazgató meg is jegyezte, mikor a feltett kérdésekre mélyen hallgató öregdiák idegesen babrált óralánccával:

— Ez az aranyláncával akar imponálni nekünk...

— A fizikára került a sor. A jelölt gyengén tudta ezt a tárgyat is.

— No, gondoltam, — meséli Szporni tanár ur — ez a postás biztosan jól tudja a távirót.

— Beszéljen a telegráfról — tettem fel a könnyű kérdést és küldt: a posta-

Mi a kamatos kamat?

A meghitt beszélgetés során Szporni János tanárom bájos diákhistóriákat elevenít fel. Fiatal tanár korában a kamatot és a kamatos kamatot magyarázta a nebulóknak. Az egyik diák nehezen értette meg a kamat fogalmát és jelentőségét. (Mi a gyakorlati életben azóta alaposan megismertük a saját bőrünkön! A Szerk.)

— Hogy szemléltetné tegyem a kérdést, — mesélte volt kedves tanárom — gyakorlati ténnyel tereltem az elméletet. Képzeld úgy, hogy a tyuk a toke, a tojas pedig a kamat...

— Nos, mi a kamatos kamat? — kérdeztem hirtelen másik diáktól, aki-ről észrevettem, hogy nem figyel.

— A fiú csak a magyarázat végét fogta fel és tudást színlelve bátran válaszolt:

— A kamatos kamat az, tanár ur kérem, amikor már nemcsak a tyuk tojik, hanem a tojasok is tojnak... hadarta az osztály növendékeinek harsogó derűsége közben. A történet annak idején megjelent a Zászlónk ifjúsági folyóirat diákaptárában is és a fehérvári diákok sokat mulattak a jólsikerült matematikai definíción.

segédtsízt jól tudta lekopogni ugyan a Morse-jeleket, de nem tudta elmondani a táviró lényegét...

A főigazgató segíteni akart:

— Mondja el azt, amit a fizikából tud. Tudja-e például, mi a vízbontó készülék? A jelölt arca felragyogott: — Tudom kérem.

— No adja szabatosan elő — biztattam. A jelölt nagy önbizalmat sejtető mozdulattal pikémellényének zsebébe nyul, kotorászni kezd benne, majd feláll székéről és határozott lépésekkel megy a katedrán ülő főigazgatóhoz:

— Tessék, a vízbontó készülék — mondja — és átnyújtja a zsebéből kivett dugóhúzó biciskáját... Tabló... Szegény jelölt italt kedvelő ideológiája a boros és borvizes üvegek dugóját eltávolító dugóhúzó biciskáját tartotta a Volta-féle vízbontó készüléknek... Nem ment át ezen az érettségin.

És sok más kedves régi emlék rajzolt fel a beszélgetés során. Fájó érzést csak az váltott ki, hogy érettségizető tanáraim közül ma már csak a palócson beszélő Csibertics Imre, a mindig választékosan öltözködő Bartalics József a történelem tanára és dr. Fejér Gerő kanonok, a szigorú régens vannak életben. Akik azonban az 1907. évben érettségit tettünk a gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziumban, ma is hálás szívvel emlékezzünk vissza az

Alma Materre és arra a hitvallásos, alapos nevelésre és tanítási szellemre, amelyet a Majláth gimnázium kiválóan képzett, tudós tanári kara nyújtott részünkre. Az ott kapott tanítás és irányítás acélozta meg lelknünket, vértetett fel a nehéz életküzdőlelemre, amelyben mindig mellettünk állott kegyes pártfogóm: gróf Majláth Gusztáv Károly, az agg főpászor és érsek, a diákok püspöke, aki értékes munkatársai-val új katolikus nemzedéket nevelt és neveltetett Erdélyben. Hála és elismerés illesse őket fáradtságos munkájukért és Isten áldása kísérje további tevékenységüket...

Nagy Lajos.

— Száznyolevan milliárd tonna „mér-geszáz.”

A cím ne ijesszen meg senkit: nem 180 milliárd tonna mustárgázról vagy lewisitról van szó, csak szén-sav-gázról, pontosabban széndioxidról. A széndioxid — minden égsi folyamat terméke — pedig nem mérgező, hanem értelemben, mint a harci gázok, hiszen szervezetünk belsejében is szakadatlanul termelődik. De az nem táplálja sem az égszt, sem pedig a lélekzést; ember, állat tehát elpusztul, megfullad benne. Ezért veszélyes például erjedő mustot tartalmazó pincébe lemenni. Az erjedés folyamán rengeteg szén-sav-gáz keletkezik és mint valami láthatatlan folyadék, végigömlik a pince padozatán és kiszorítja onnan a levegőt. Ha embermagasságra ért a szén-sav-gáz, — tő — és valaki gyanútlanul lemerészkedik a pincébe, életével lakol. Ezért célszerű ilyen pincébe rud végére erősített gyertyával hatolni le. A szén-sav-gáz nehezebb léven a levegőnél, elsősorban legalul gyülemlik össze; ha tehát a mélyen tartott gyertya kialszik, életveszélyes minden további lépés. Nos, erről a veszedelmes gázzal érdekes dolgot állapítottak meg nemrég a tudós statisztikusok. Az utolsó félszázad óta, amióta a széntüzelés és a gépek nagyobb arányban elterjedtek az egész világon, a házak, a gyárak, a mozdonyok, a hajók kéményeiből és a motorok kipuffogócsöveiből, becslés szerint, vagy 180 milliárd tonna szén-sav-gáz került a Föld légkörébe. Természetesen napjainkban is teljes erővel folytatódik a gáztermelés. Hogy a levegő még ma sem mérgeződik meg a rengeteg szén-sav-gáztól, azt részben a növényeknek, részben pedig — tengernek köszönhetjük. A növényzet ugyanis szakadatlanul felbontja a levegő széndioxidját és tiszta oxigént termel helyette; ugyanakkor a tenger víze elnyeli a fölös széndioxidkészséget s így a levegő összetételét nagyjából állandó értéken tartja. A Természet tehát bölcsen gondoskodik róla, hogy az embernek önmaga ellen intézett „gáztámadása” ne járjon rányzó kellemetlen következményekkel. De ha ez a két szabályozó tényező nem működne is, akkor sem történne huzamosabb időn át komoly zavar. Akár, milyen rengeteg is ez a 180 milliárd tonna a légóceán tömegéhez képest annyira jelentéktelen, hogy az emberiség életében nem okozna észrevehető változást.

— Csörgőkigyőverseny.

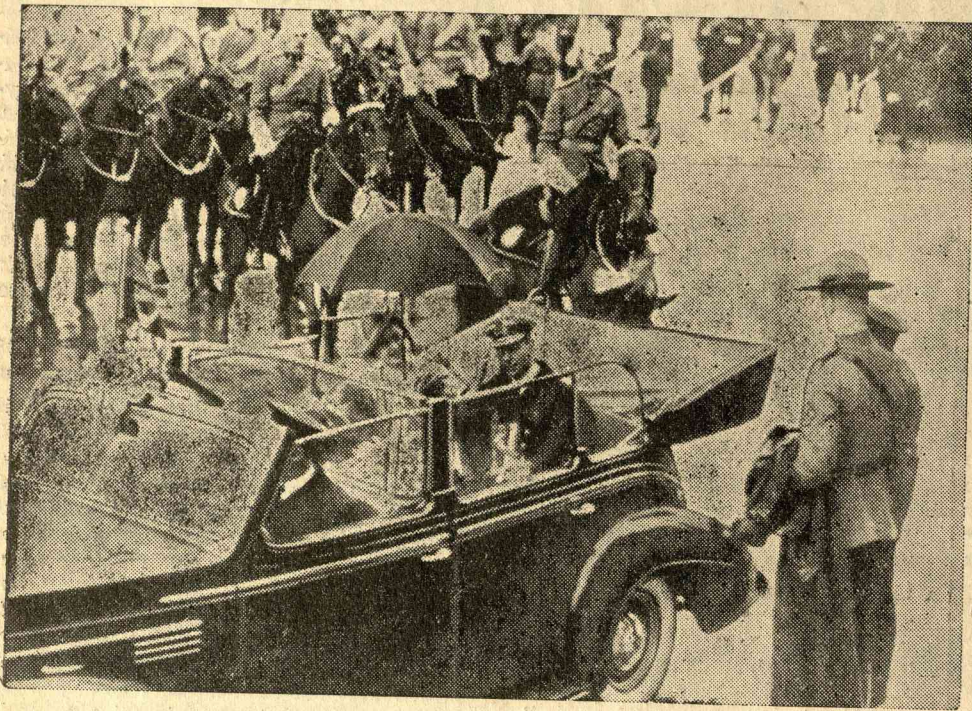
Nort Little Rockból (Arkansas, Egyesült Államok) írják: Amerika, a legfurcsább versenyek hazája, különös sportággal gyarapodott: a csörgőkigyőversenyyel. Itt rendezték nemrég a világ első csörgőkigyőversenyét. Nem kevesebb, mint 47 „résztvevő” indult rajta. A versenytávolságot 30 méterben szabták meg, úgy azonban, hogy a kigyóknak csigavonalaszerű utat kellett befutniuk. A köralakú versenytér közepén volt az indulás helye, innen futott kifelé, egyre szélesbülő csigavonalakban, a versenypálya. A szokatlan mérkőzés nagy érdeklődő közönséget vonzott, de a versenyrendezés az első pillanatokban nagy zavarba jutott, mert a veszedelmes „versenyzők” semmi nógatásra sem akartak elindulni. Nem használt sem a kiabálás, biztatás, sem pedig az indítózáslócskák lobogtatása: a csúszómászók nem tanúsítottak semmiféle versengési vágyat. Végül is, egy szerencsés ötlet mentette meg a már-már botrányba fulladó látványosságot. Villamos töltésű botot érintettek a kigyók fejéhez, mire azok eszik nélkül előreugrottak és a „versenymászás” megkezdődött. Győzött a „Sweet Stuff” nevű kigyó, mely elsőnek érte el a versenytér kerületén levő célt. Hir szerint a kigyőversenyt más városokban is megismétlik, mert igen jó anyagi eredményekkel járt.

Tartson lépést a korrall...

RUHÁIT FESTESSE ES TISZTITTASSA
A MODERN VEGYESZETTEL DOLGOZÓ

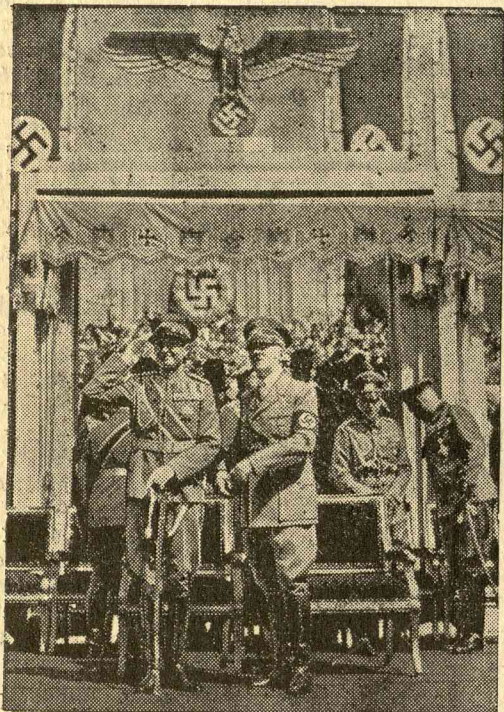
CZINK-GYÁRBAN

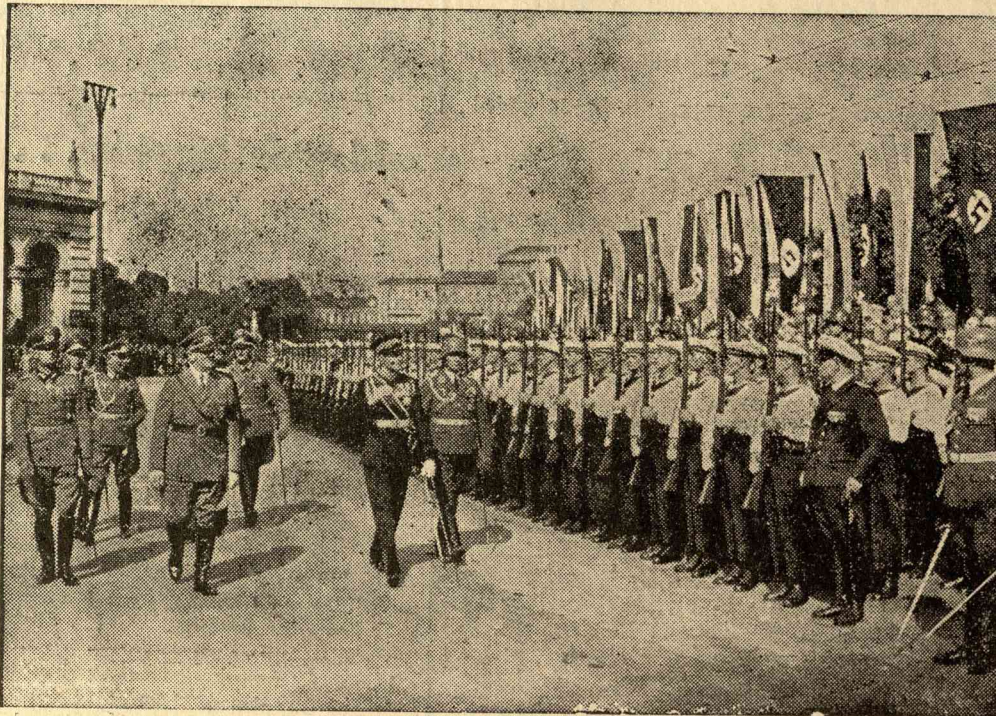
BEVONULÁS ESERNYŐ ALATT. Kanadai útja során VI. György esernyő alatt vonult be Winnipegbe, ahol zuhogó zápor fogadta a magas vendéget.

AZ ANGOL KIRÁLYI PÁR QUEBECKI FOGADÁSA. VI. György angol uralkodó és felesége, Erzsébet királyné a quebecki ünnepségeken trónszékben ülve fogadják az előkelőségek tiszteletadását.

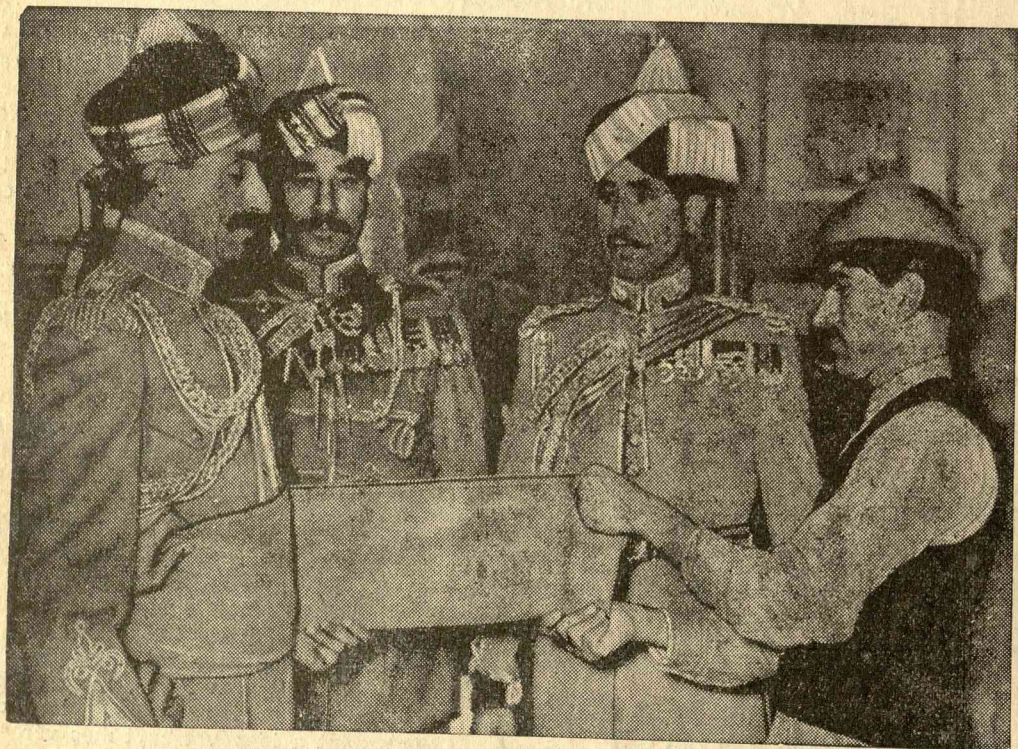
PÁL KORMÁNYZÓ-HERCEG ÉS A FÜHRER A PARÁDÉ ALATT.

PÁL HERCEG BERLINBEN. Pál jugoszláv kormányzó-herceg Berlinben megérkezése után a Führer társaságában elhaladt a diszszázadok előtt.

A NÉMET CONDOR-LÉGŐURGB osztja az önkéntesek között a

INDIAI TISZTEK LÁTOGATÁSA AZ ANGOL KIRÁLYI UDVARBAN. Ez a három indiai tiszt több, mint 25 éve teljesített az indiai hadseregben szolgálatot. Most szabadságot kértek és meglátogatták Londont. Ugyanakkor kihallgatást nyertek az angol királyi udvartól.

AZ ÚJ LICHTENSTEINI URALKODÓ HERCEG. II. Ferencz József, most trónra lépő lichtensteini nagyherceg rádió keresztül üdvözölte országának lakóit.

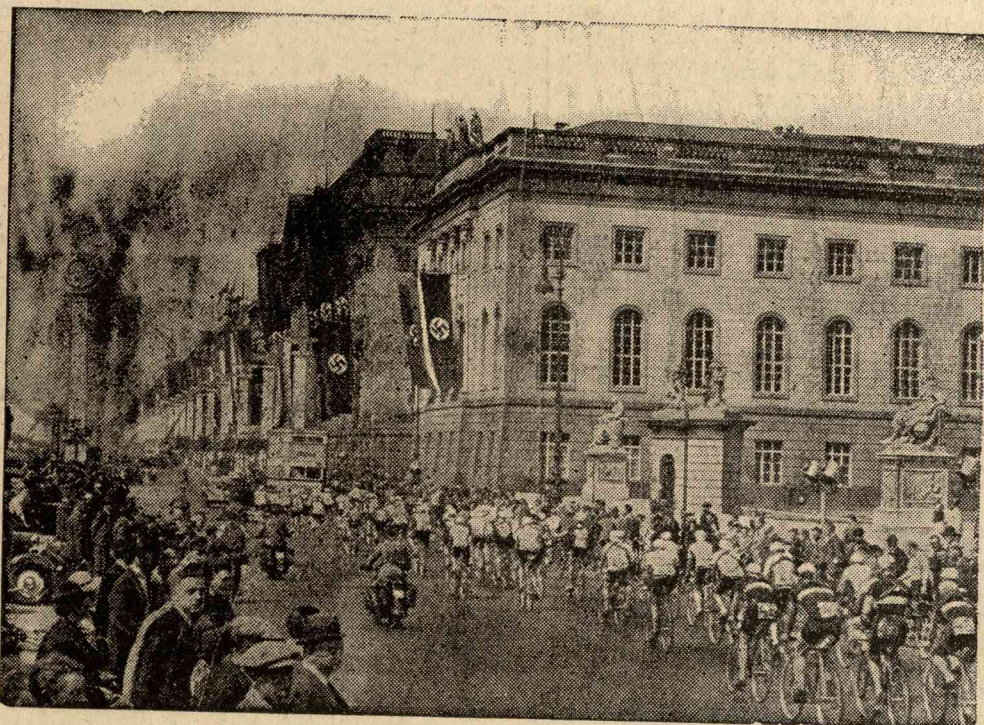
GYÖRGY ANGOL URALKODÓ fogadja Ottavában az ottomán helyőrség tisztikarát.

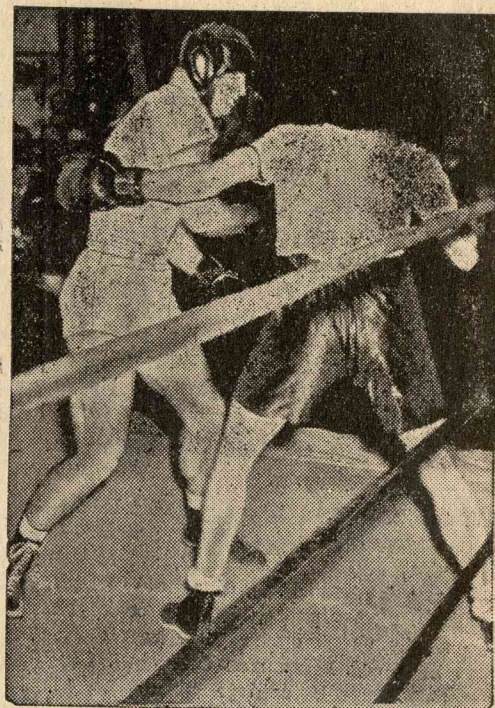
ELJEGYZÉS AZ OLASZ KIRÁLYI CSALÁDBAN. Május 27-én jegyezte el a spoletói herceg Irina görög hercegnőt, a görög uralkodó testvérét.

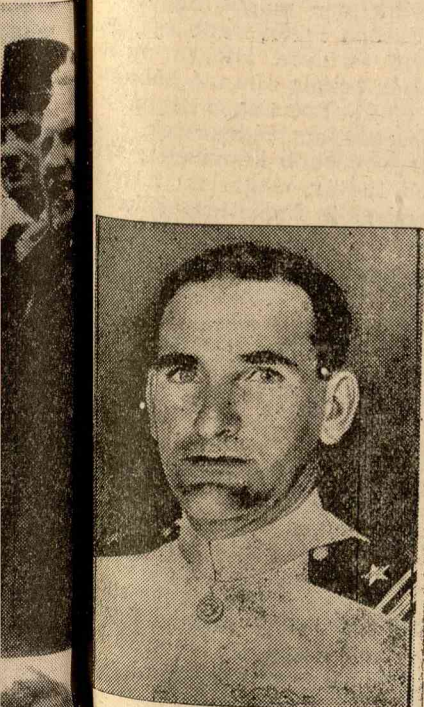
OR-LÉGBERŐZÉSEK KÖZÖTT. Göring marsall kiadta a parancsot a bombázó repülőgépek által adományozott emlékeztetőre.

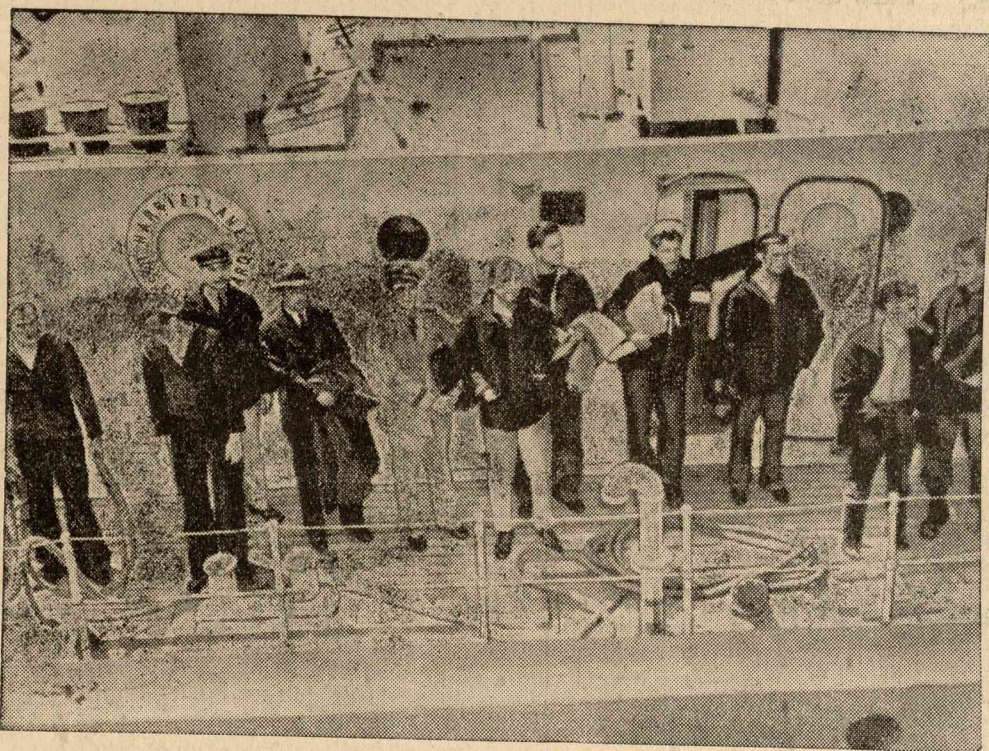
ELINDULTAK A NÉMETORSZÁG-KÖRÜLI VERSENY ATLÉTÁI. A napokban indultak el a berlini Lustgartenből 5000 kilométeres versenyútvonalukra a Harmadik Birodalom kerékpárosai.

GYAKORLATOZÁS ÉS ELŐKÉSZÜLET A NAGY BOXMÉRKÖZÉSRE. Lou Nova nehézsúlyú bajnokjelölt szorgalmasan készül Max Baer elleni küzdelmére. Felvételünk abban a pillanatban készült, amikor Nova egy horogütéssel leütötte ellenfele fejét.

ELSÜLYEDT AMERIKAI BÚVÁRNASZÁD PARANCSONOS. O. F. Naquin hadnagy, aki a bűvös szigetre vezető úton a hajónak hagyta el az elsüllyedt amerikai búvárnaszádot.

A SQUALUS UTÓLSÓ MENEKÜLTJEI. Ez a nyolc ember volt az utolsó azok között, akiket az elsüllyedt amerikai tengeralattjáróról megmenteni sikerült.

ÚJ VILÁGREKORD. Dorothy Odam, az ismert angol atlétanő Brentfordban megjavította a magas ugrás világrekordját. Az új rekord 166 centiméter.

XII-ik Országos Katolikus Nagygyűlés

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség központja és intézőbizottsága az idei katolikus nagygyűlés vezérgondolatául „Krisztus és a gyermek” jelszót választotta. A legdrágább kincs: A gyermek értékelése, megbecsülése Krisztushoz való vezetése sohasem volt időszerűbb probléma, mint napjainkban. Ezért a rendezőbizottság Istent boldogult XI. Pius pápa „Az ifjúság keresztény neveléséről” szóló apostoli körlevelét vette alapul a nagygyűlés munkarendjének kidolgozásánál. A munkarend elkészült és csak napok kérdése, hogy a templomok falán megjelenjen az a művész-plakát, amely a csiksomlyói kegytemplomot s a Szűzanya szobrát ábrázolja.

Mikor lesz a katolikus nagygyűlés?

Az idei katolikus nagygyűlés június hó 30-án, július 1-én és 2-án lesz Csikszere-dában és Csiksomlyón. Az első napon szakosztályi értekezletek teszik változatossá a munkarendet: Az orvos-szakosztály, a szociális szakosztály és pedagógiai szakosztály értekezletei, valamint a Katolikus Női Misszió közgyűlése. Az első nap kiemelkedő pontja lesz a Pázmány Társaság irodalmi estje. A második napot az Erdélyi Katolikus Népszövetség közgyűlése és a Katolikus Nőszövetség közgyűlése tölti ki. Kiemelkedőbb pontja a Művész-est. Az első két nap munkarendje Csikszere-dában lesz, míg a harmadik nap a hit ősi szentföldjére, Csiksomlyóra vonulnak, ahol a kegytemplomban az ünnepélyes főpapi szentmise után az elemista gyermekkörök sok énekünnepe és kathechizmus versenye lesz kiemelkedőbb pontja a harmadik napnak. Mintegy ezer gyermek hangja csendül fel az énekünnepeken. Majd diszgyűlés követi a gyermekek ünnepét. A csiksomlyói Szűzanyánál fognak találkozni a katolikus leányok, valamint Szentferencrend harmadik rendjének és a Szent Kereszt szövetségnek tagjai. A harmadik nap délutánján visszatérnek Csikszere-dába, ahol a katolikus főgimnázium udvarán lesz az eddigi méreteket mindenben felülmúló hatalmas népgyűlés, majd este szentségi gyertyás körmenet.

Hol kell jelentkezni a Katolikus nagygyűlésre?

Mindazok, akik a háromnapos felejthetetlen ünnepségen részt akarnak venni és szállásukat biztosítani akarják, szíveskedjenek egy levelezőlapon olvasható nevük, foglalkozásuk és pontos lakhelyük közlésével a következő címre jelentkezni: Parochia rom. cat. Miercurea-Ciuc, jud. Ciuc. A jelentkezések határideje június hó 15. Rendkívül megkönnyítik a rendező bizottság munkáját, ha a jelentkezéseket nem hagyják az utolsó percekre, hanem idejében azonnal jelentkeznek. Azoknak a gyermekkörösöknek, amelyek az énekünnepeken részt vesznek, kétféle kell jelentkezniük: 1. Parochia rom. cat. Miercurea-Ciuc, jud. Ciuc. 2. Reuniunea Poporală rom. cat. Ardeleni Cluj, Kogălniceanu-ucca 7. A jelentkezés alkalmával közölni kell, hogy hány gyermek és hány tanító jön és mikor érkeznek Csikszere-dába. A rendező bizottság nevében tisztelettel felkérjük az összes Felcsiki és a közelebbi Alcsiki plebániák főtisztelendő vezetőit, hogy a híveiket keresztet alatt minél nagyobb tömegben vezessék a kat. nagygyűlés helyére, legalább a harmadik napra a csikszere-dai nagy népgyűlésre és a Szentségi-gyertyás körmenetre.

A főpásztorok a katolikus nagygyűlésen

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség földrajzi területének mind a három püspöke részt vesz a háromnapos kat. nagygyűlés ünnepségein és nemcsak, hogy megjelennek, de részt kértek maguknak a munkából. Örömmel jönnék, amint leveleikben írják, hogy Krisztus áldását és szeretetét vigyék a gyermekek és hűvek közé.

Betegsegélyzői-bélyegek

Magyarországi, romániai, okmányügyi, számla és aviatika bélyegek is a legnagyobb címletek között állandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59.

Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szemben)

A román szakmai céhek első kongresszusának értékes eredményei

(BUCURESTI.) A szakmai céhek szervezőteről szóló új törvény, amely az új alkotmány és a nemzeti újjászülés szellemében kívánja megoldani az ország szociális kérdéseit, szükségessé tette az ország szakmai céhek együttes értekezletének megtartását, hogy ezen a közös értekezleten vitassák meg az ország összes céhekét érdeklő közös kérdéseket és találják meg azok megoldására a legmegfelelőbb módokat. Az a légkör, amelyben a romániai szakmai céhek első közös értekezletét megtartották, a román szükségességből alakult ki és minden tekintetben alkalmas volt arra, hogy a kívánt cél elérését elősegítse.

Armand Calinescu miniszterelnök és Ralea Mihail munkaügyi miniszter joggal állapították meg a kongresszuson, hogy a romániai szakmák részére új eszmék kerültek előtérbe és jelentős mértékben növekedett a munka értékének elismerése és díadala. A munka az az értékes emberi teljesítmény, amellyel az ország újjászülése megvalósítható és amely a legalkalmasabb a társadalmi kérdések megnyugtató megoldására is. A munka, az emberi szellemi és fizikai tevékenység nyitotta meg a művelődés kapuit a nemzetek részére, ez tette az egyes népeket és országokat hatalmassá és ez szerzett bizalmat, tekintélyt a részükre. A munka volt mindig az, amelyen keresztül az értékeket és teljesítőképeségeket megbecsülték és amely értéket a társadalmi kapcsolatokban és a kollektivitásban senki nem nélkülözhet. Természetes és magától értetődő volt tehát, hogy a román közszellem megerősödése érdekében az első lépés a fegyelmezett munka, ennek szakszerű irányítása és a munkateljesítmény fokozása volt.

A kongresszuson Armand Calinescu miniszterelnök leplezetlen őszinteséggel mutatott rá arra, milyen kedvezőtlen, vigasztalan helyzetben volt eddig a romániai munkásság, mennyi teendő volt a romániai munkásság helyzetének megjavítása érdekében és mennyire megváltoztatta a romániai munkásság helyzetét az új alkotmány, a Nemzeti Újjászülés Frontjának szellemé és a szakmai céhekről szóló új törvény.

— A tegnap munkásságával szemben, amikor a dolgozó társadalmi

osztály politikai érdekek szolgálatában fejtette ki tevékenységét, — mondotta a miniszterelnök — ma olyan munkásosztály alakult, amely egyedül és kizárólag a szakmai érdekek szolgálatában és saját javára tevékenykedik.

— Örömmel tapasztaltuk és állapítottuk meg, hogy azzal a munkássággal szemben, amely tegnap és egykor még külföldi törekvések szellemétől és célkitűzéseitől hagyta magát megmegtéyezni, ma olyan józanul gondolkodó munkásosztály keletkezett, amelyet csak a büszke hazafias és nemzeti érzések szelleme hat át...

Az új társadalmi szellem kialakulását mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy a szakmai céhek megalakulásával felszámolták a multat, — amikor a munka nem a nemzet, az ország szolgálatában állott — és olyan loyális magatartást keletkezett, amely a multban ismeretlen volt. A munkásság ma bizáld falat alkot a Trón körül, a határok védelme érdekében és a munkásság egész tevékenységét a magasabb nemzeti érdekek és a forrón szeretett Uralkodó szolgálatába állította.

A munkásság nem fecsérli többé energiáit a túlzó, szélsőséges eszmék szolgálatában, amelyek csak veszélyeztetették a közrendet és hűségesen, engedelmesen hajlott arra a felhívásra, amely nyugalomra és a haza iránti hűségre ösztönözte a munkásosztályt. A munkásság felismerte a hazaszeretet fontosságát és azt, hogy rendíthetetlen támasztéka kell, hogy legyen az Uralkodónak, hogy fel kell szabadítani magát a politikai érdekekből történt befolyásoktól, megértette, hogy kart a karba téve kell támogatnia a román élet igazi eszméit. Ennek a mély lelki érzületnek, a szabad nemzet és szabad ország jövőjének biztosítása érdekében ajánlotta fel a romániai munkásság nehez keresetéből a megfelelő hozzájárulást a hadsereg felszerelési alapoz. Amikor olyan fontos társadalmi osztály, mint a munkásság, ilyen gondolatoktól hatódik át, nyilvánvaló, hogy a leghelyesebb uton jár. Ime ez volt a romániai szakmai céhek első közös értekezletének tanulságos eredménye, amely kétségtelenül jelentős mértékben fokozta a magasabb nemzeti érdekek védelmét.

INCZE ANDOR:

A Balkán-államok

— IV. Jugoszlávia —

A szerbek horvátok és szlovének állama, azaz a tulajdonképpen dél-szláv faj élettere, csak lassanként, különböző szakaszokban népesedett be. A középkor elején a szlovének telepedtek meg a keleti Alpok déli lejtőin, jóval később a horvátok a magyar föld déli szegélyén. De a török betörés alatt a Morva völgye, a nagy szerb medence, majdnem teljesen lakatlanná vált, mert a lakosság innen a Dinári hegységbe húzódott vissza. Montenegrónak sikerült függetlenségét megőriznie a muzulmán uralom alatt. A XVIII. század végétől kezdve ellentétes irányú bevándorlás korszaka kezdődik a hegyvidékekről Szerbia völgyei felé, ennek a lakosságnak sikerült legelőször leráznia magáról a török igtát és megalapítania előbb a szerb fejedelemséget, később a királyságot megőriznie a muzulmán királyságot. Az állam lépésről-lépésre tért nyert dél felé és 1913-ban már elérte az Égei tengert. Tetemesen megnövekedik a világháború után és 249.000 négyzetkilométernyi és mintegy 15 milliónyi népességű állammá lesz.

Az új állam azonban nemcsak a lakosság összetétele szempontjából, ha-

nem földrajzilag is a legkülönbözőbb elemekből alakult. Északon a síkság a magyar Alföld egy része; a régi Szerbia dombos vidék; déli részein pedig hegyvidék, illetőleg medencék sorozata. Nyugaton a Dinári plató és hegyvidék; végül az Adria mentén: Dalmácia partvidéke.

A Bácska

A Bácska, a Duna és Tisza között a Bánát nyugati része, a magyar Alföld legtermékenyebb területe, melyet lösztalaj borít. Törökbuza, buza, kender, rizs, cukorrépa, szőlő a főtermékek; virágzó az állattenyésztés (ló, sertés, lyemhernyó). A falvak óriási kiterjedésűek, a legnagyobb város Szabadka, több mint 100.000 lakossal. Igen nagy tömegekben élnek itt a magyarok. A németek, a XVIII. század elején vándoroltak be a török hódítás nyomán.

A Dráva—Száva köz

A Dráva és a Száva síksága már tisztán horvát terület. A tájképet a tölgy, bükk és kőrisfaerdőkkel borított dombosvidék teszi változatossá. A tölgyfamakkal dísznőket hizlalnak. A síkságon gabonatermeléssel foglalkoznak; a textilipar és kohászat kifejlődését gaz-

Az április hó 1-én életbelépett

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

(cseléd)

adóbefizetési őrlapok beszerezhetők

BOROS

papirkereskedésben

dág barnaszén, petróleum és bauxit telepek teszik lehetővé, úgy, hogy Zágráb (190.000 lakossal) ma fejlett iparváros.

Szlávia, nyugaton a Dinár-karst és északi szélét alkotja, ahol főleg gabonaműveket és burgonyát termelnek, az ipar igen fejlett, mivel itt gazdag ólom, cink és antimónbányák találhatók. Az ipari élet központja Laibach.

Az említett tartományok a jugoszláv királyság legfejlettebb műveltségű területei, a legnépesebbek; több mint hat millió lakossal. A Bácskában 77 lakos is él egy négyzetkilométeren. Közép-európaihoz tartozik ez a vidék, hozzákapcsolja nyugati kultúrája és a lakosság katolikus vallása is. Az ellentét az állam balkáni területeivel szemben igen nagy. A tulajdonképpeni szerb királyság tengelye a Morava völgye már teljesen balkáni jellegű vidék: Szerbia. Még a dombozat is merőben más: középen az ősrégi macedóniai masszívum, a nyugati és keleti hegyláncok közé beékelve. Keleten a Balkán-hegység, a Kárpátok folytatása, itt a lakosság román pásztornép. Gazdag azonban arany, vas és rézércekben. A Timok völgye a Morava völgyéből a román Alföldre vezet. Középen a felsziget szlovén óriási kristályos tömeget találunk a kerek hegyhátakat a hegyi pásztornép „planika” néven nevezi. Az ezeket elválasztó kisebb medencék termékeny talaja földművelésre alkalmas, itt az éghajlat is kedvező, meleg és nedves, ezért itt a gyümölcsstermelés és kendertermesztés is igen fejlett. Itt vezet keresztül a konstantinápolyi utvonal is, ez a Balkán fő közlekedési útja. A medence Magyar Alföld felé kitérő nyílásánál épült Belgrád, a főváros a Duna és Száva torkolatánál 250.000 lakossal. Dél-Szerbia 1912-ben szakadt el Törökországtól, a szerb lakosság innen a török uralom alatt visszaszavonult és helyét albánok foglalták el. A szerbek újabb térhódítása a háború után vette kezdetét, de a Török gazdálkodás nyomait még ma sem heverte ki ez az ország rész.

Nyugaton a Dinári Alpok egyik Európa legzordobb vidékeinek. Boszniaiban a terület 50 százalékát erdő borítja, egyike Európa legerdősőbb területei közé tartozik. A negyvenéves osztrák uralom virágzó ipart teremtett, különösen faipart. A papirgyártás igen figyelemreméltó. A fejlett iparéle különös ellentétben áll a muzulmán hitű szerb lakosság patriarkális életviszonyaival.

Hercegovina

Hercegovina igen magas hegyvidék. A Karst Európa legsivárabb és legelhagyottabb területe, ahol a montenegrói törzsek sokáig állandó háborúskodásban éltek. Ezért a világháború alatt elkeseredetten védekeztek. A szerb faj legzavosabb képviselői, akik a legtovább tudták megőrizni a törökökkel szemben is függetlenségüket.

Dalmácia

Dalmácia az Adria felé a magas felfoldak külső hegyláncjai közé a tengerek sok helyen benyomult és egy rendkívül változatos öblökkel, szigetekkel és félszigetekkel, csatornákkal tarkított tengerpartot hozva létre. Ezt a nagy szerb parti tagozódottságot használni hatatlanná teszi az a körülmény, hogy magas hegy választja el a mögöttes területől országgrésztől. A dalmát nép lásszattal foglalkozik, tengerészete fejtett, a földművelést a sziklás talaj lehetetlenné teszi, viszont a hegység védett tengerparton gyönyörű narancsfa, olajfa, fügefafa és gránátalma ligetek találunk. Az elszigetelt helyzetű kötők (Spalato, Durazzo) forgalma csökken.

Jugoszlávia népességének 80 százaléka földművelő, fő exportcikkük a gyümölcs, buza, tojás és élőállat.